

KURIER WILEŃSKI

DIENNIK Niezależny

Rok założenia 1840

nr 11 (12794)

ŚRODA, 17 stycznia 1996 r.

cena 60 ct

Wizyty

Rozpoczęły się rozmowy prezydentów oraz delegacji Litwy i Finlandii

We wtorek na Litwę z oficjalną wizytą przybył prezydent Finlandii Martti Ahtisaari z małżonką Eavą.

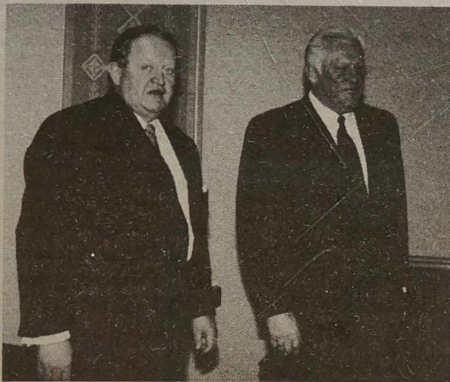
Po zorganizowanej w południe w siedzibie Sejmu oficjalnej ceremonii powitania prezydenta Finlandii odbyło się spotkanie M. Ahtisaari i prezydenta Litwy Algirdasa Brazauskasa. Następnie rozpoczęły się rozmowy oficjalnych delegacji obu krajów, którym przewodniczą prezydenci.

Po południu prezydent M. Ahtisaari spotkał się z marszałkiem Sejmu Česlovasem Juršinsasem, a potem wygłosił przemówienie w parlamencie kraju.

Wieczorem prezydenci Litwy i Finlandii spotkali się w hotelu "Draugai", gdzie odbyło się wręczenie odznaczeń.

(BNS)

Fot. K. Vanagas (ELTA)

W Sejmie Odrzucono rezolucję w kwestii zobowiązań Rosji wobec Litwy, krajów bałtyckich i Czeczenii

We wtorek Sejm niewielką przewagą głosów odrzucił rezolucję, na mocy której delegacja Litwy na sesji Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy byłaby zobowiązana głosować za przedłożeniem Rosji do tej organizacji, pod warunkiem, że Rosja zobowiązałaby się przestrzegać określonych warunków.

Wśród warunków w projekcie rezolucji wymieniono zobowiązanie zwrótu w ciągu sześciu miesięcy należących do Litwy budynków ambasad w Paryżu i Rzymie, zobowiązanie nie groźnego zastosowania siły przeciwko Litwie, Łotwie

i Estonii, a także rozstrzygnięcia w sposób pokojowy problemu Czeczenii, na podstawie prawa międzynarodowego. Rezolucja została odrzucona głosami 42 posłów na Sejm, 41 parlamentarzystów głosowało za przyjęciem takiej rezolucji i 4 powstrzymało się.

Projekt Sejmowi zgłosił poseł, koordynator międzynarodowej grupy parlamentarzystów do rozstrzygnięcia problemów Czeczenii Algirdas Endriukaitis.

Na największy sprzeciw posłów napotkał trzeci warunek stawiany Rosji, negatywnie ocenili terrory-

styczne działania Czeczenów latem w Budionowsku i przed tygodniem — w Kizlarze.

A. Endriukaitis twierdził, że jest to strategiczna kwestia dla Litwy, bowiem jeżeli Rosji "tam się wybaczy, będzie i tu wybaczone". Bronią Czeczenów, broniły także siebie, powiedział poseł na Sejm.

Przewodniczący sejmowego komitetu spraw zagranicznych Kazys Bobelis powiedział, że zarówno majątkowe zobowiązania Rosji, niestosowanie siły wobec RE, jak też pokojowe rozstrzygnięcie problemu Czeczenii są wpisane do projektu dotyczącego przyjęcia Rosji do RE. Określone zobowiązania powinny podjąć wszystkie kraje przystępujące do RE.

(BNS)

Odznaczenia

Prezydentowi Finlandii

M. Ahtisaari'emu

Prezydent RL Algirdas Brazauskas podpisał dekret o odznaczeniu prezydenta Finlandii M. Ahtisaari'ego za zasługi na rzecz rozwoju fińsko-litewskich stosunków między państwowych oraz wysiłki na rzecz ugruntowania zgody między narodami świata Orderem Witolda Wielkiego I stopnia.

Medale twórców wojska — blisko 90 ochotnikom

Około 90 obywateli naszego kraju udekorowano medalem twórców — ochotników Wojska Litewskiego.

Na mocy dekretu, podpisanego przez prezydenta republiki A. Brazauskasa, przeznaczono nagrody "Za zasługi w tworzeniu oraz umacnianiu ochrony kraju Litwy" rocznicy zostaną dziś z okazji 5 rocznicy działalności Ochotniczej Służby Ochrony Kraju.

ARDENA

Wytenio 20
2006 Vilnius
Tel. 63 37 02
Fax. 26 10 36

Sentencja dnia
Bez cierpienia nie rozumie się
szczęścia.

F. Dostojewski

ZNAD WILI
78.24/198.8 FM

DZIAŁ REKLAMY
TEL./FAX.: 429465

Za uratowanie litewskiego dyplomaty

Krzyżem za ratowanie ginących nagrodzony został obywatel Estonii T. Kohv, który w ubiegłym roku uratował ofiarę wypadku samochodowego — atache wojskowego Litwy na Łowie i w Estonii kapitana Gintarasa Bagdonasa. W dekrete, podpisanym przez prezydenta Litwy A. Brazauskasa, powiedziane jest, że T. Kohv odznaczony został za "wyjątkową odwagę i działalność w ratowaniu ginącego człowieka".

Atache wojskowy Litwy 7 września ub. roku ze swojej ryzykierzydeny jechał do Tallina. Tego dnia odbyło się tam oficjalne otwarcie nowego lokalu ambasady naszego kraju. W Estonii, nie opodal granicy z Łotwą, kierowany przez G. Bagdonasa sa-

mochód służbowy skłoda zderzył się na szosie z jadącym z przeciwnej strony opel kadet i zapalił się.

Nieprzytomnego dyplomata z płonącego samochodu wyciągnął operator pobliskiej stacji benzynowej miasteczka Hademeste T. Kohv. Za chwilę samochód wybuchł.

Krzyż za ratowanie ginących obywateli Estonii, urodzonymu w 1963 r., ma być wręczony pod koniec tego tygodnia w ambasadzie litewskiej w Tallinnie, gdy w dniach 20-21 stycznia w stolicy estońskiej będzie się odbywać tradycyjne spotkanie ministrów obrony krajów bałtyckich.

(ELTA)

Oderwa

Kierownictwo Litewskiej Wspólnoty Związków Zawodowych apeluje do organizacji politycznych kraju

Litewska Wspólnota Związków Zawodowych (LWZZ) wystąpiła z odczuwaniem do wszystkich organizacji politycznych "Jaka będzie sytuacja pracowników po wyborach do Sejmu?". "W ten sposób chcemy zwrócić uwagę na całkowity brak troski o interesy pracujących" — zwrócił się przewodniczący LWZZ Algirdas Sysas na wtorkowej konferencji prasowej, informując ELTA.

Odczuwa zawirowania pięć pytań dotyczących zatrudnienia i stosunków w pracy, dialogu społecznego, praw związkowych, warunków pracy, ubezpieczeń społecznych, prywatyzacji, ochrony zdrowia oraz spraw mieszkaniowych. Zdaniem A. Sysasa, dla mieszkańców kraju są to sprawy najaktualniejsze. "Bodajże największym problemem obecnie jest zatrudnienie. Najwięcej bezrobotnych jest wśród młodzieży. Nie jest też tajemnicą, że nierzadko stosunki między pracodawcami i pracującymi są gorsze niż w średnioeuropejskim. Coraz więcej jest przypadków śmierci w miejscu pracy. Ludzie boją się utraty pracy, pracują nawet ciężko chorując" — twierdzi A. Sysas.

Jego zdaniem, tragiczna jest również sytuacja emerytów. Nie wypłacają się im w czas emerytur — jedynego źródła utrzymania, "zamrożono" również kompensaty za leczenie sanatoryjne i leki. Jak powiedział A. Sysas, aczkolwiek nie liczy on na odpowiedź "drobnych" partii, władze powinny jednak zwrócić uwagę na problemy wyłączone w odczewie.

Obecnie ta wspólnota zrzesza około 60 tys. mieszkańców kraju.

Nie zawsze władza jest gorą...

Czy można wygrać spór z władzą? Istnieje bowiem powiedzenie: kto ma władzę, ten ma i rację. Polina Trukszyna ze wsi Gaje (w pobliżu Jaszun) spróbowała i wygrała. Dwukrotnie jej skargi na niezgodne z prawem postępowanie władz lokalnych rozpatrywał sąd i w obu przypadkach wydał pozytywny dla powódki wyrok.

Chodzi o to, że korzysta ona z 13,6 a działki obok swego domu, wchodzącej do 5 ha arealu, stanowiącej przedmiotem własności jej matki. P. Trukszyna uprawiała tę ziemię, którą upatrzyła sobie Tatiana Polittowa i postanowiła po kryjomu sprywatyzować, ponieważ sąsiadowała z jej posesją. Sądziła, że nie będzie z tym trudności, ponieważ jest zastępcą starosty w Jaszunach. P. Trukszyna zaproszowała widząc, jak ta gospodarzy na jej ziemi. Wtedy to T. Polittowa zaczęła działać za pośrednictwem swego krewnego Marka Andrejewa. W tej sprawie zwołano nawet sesję Rady starostwa jaszunskiego i za podpisem starosty D. Wasilewiczki postanowiono sprzedać działkę M. Andrejewowi. Jej właścicielka z miejsca podała do sądu, który odwołał nielegalną decyzję rady, nie upoważnionej zresztą do handlu ziemią. Mimo decyzji sądu T. Polittowa wraz ze swoimi pomocnikami nie rezygnowała z lakomego kęsa i wciągnęła władze rejonowe do swojej afery. Prawdopodobnie liczyła na to, że nikt nie zaprotęstuje w związku z tą decyzją. Dał się uwikłać w tę sprawę Tadeusz Mickiewicz, pełniący w owym czasie

obowiązki naczelnika rejonu. Podpisał postanowienie o sprzedaży działki M. Andrejewowi. P. Trukszyna ponownie zwróciła się do sądu, który odwołał i tę nielegalną decyzję.

Powinny przypadek minowalnie nasuwa pytanie? Co zostało wiele osób urzędowych sprząca zachciankom T. Polittowej i podejmować kolidującą z prawem decyzję, aby odebrać skrawek ziemi właśnie należącej do innej kobiety? Czyżby tylko urzędnicza solidarność, nieangażowanie sprężąjąca w swoim czasie?

Ostatnio obywatel coraz sceptycznej i ustosunkowują się do decyzji władz i wola, aby oni — zane słowo wypowiedział sąd. Zmusza to również urzędników do wyzreczenia się szkodliwych — czajów. Przykładem może służyć niedawny konflikt, kie... to kierownik ZSA "Solecznik park autobusowy" Jui. n Cylindz z zgodą władz rejonowych zwołał w ramach redukcji etatów grupę kierowników brutalnie łamiąc prawo. I to, widocznie kierownik się dawny przekonanie: przeciwko władzy nikt nie wystąpi. Tymczasem kierowcy podali do sądu. Sąd nie odbył się, ponieważ kierownik ZSA w porę "opamiętał się". Kierowcy przed powroć do pracy, a spółka liczy straty.

Piotr RYNGIEWICZ

Soleczniki

Kalejdoskop wiadomości

Prezydent zaproponował Sejmowi omawianie w trybie pilnym projektu ustawy o nowelizacji Ustawy o bankach komercyjnych

Prezydent Republiki Litewskiej podpisał dekret, w którym zgłasza Sejmowi do rozpatrzenia projekt ustawy o nowelizacji Ustawy Republiki Litewskiej o bankach komercyjnych. Prezydent zaproponował omawianie projektu tej ustawy w trybie wyjątkowo pilnym 16 stycznia.

Seminarium poświęcone współpracy fińsko-litewskiej

Przebywający na Litwie z oficjalną wizytą prezydent Finlandii Martti Ahtisaari i prezydent Litwy Algirdas Brazauskas wezmą udział w seminarium "Finlandia i Litwa: partnerzy współpracy i handlu". Seminarium odbędzie się dziś w sali konferencyjnej hotelu "Lietuva".

O renowacji Starówki wileńskiej

W Samorządzie wileńskim rozpoczęło się seminarium "Prawne i ekonomiczne przesłanki regeneracji Starówki wileńskiej". Przedstawiony na nim zostanie program, mający przede wszystkim na celu stworzenie integralnej strategii zarządzania oraz planu regeneracji Starówki wileńskiej, stworzenie przychylnych warunków finansowania tego. Referaty, oprócz miejscowych specjalistów, wygłosiła eksperta Kopenhagi i Edynburga — zwycięzca konkursu międzynarodowych doradców.

W tym roku w sferze produkcji zgineją 1 cała osoba

W ciągu dwóch tygodni br. w przedsiębiorstwach litewskich jedna osoba zginie, a 6 dozna obrażeń.

11 stycznia zginął palacz-operator kowalenskiej "Umbas" ZSA 31-litni Gintautas Budžinskas. Spadł z żelaznych schodów z wysokości 4 m. Spodróż sześciu osób z ciężkimi obrażeniami trzy uciępiły za życia przyczyny — upadku do wysokości.

Prezydent nie zamierza inicjować przedwczesnych wyborów

Prezydent A. Brazauskas oświadczył, że apel o wyborów do zainicjowania przedterminowych wyborów do parlamentu uważa za początek kampanii wyborczej.

W tradycyjnym poniedziałkowym wywiadzie dla Radia Litewskiego powiedział on, że nie posiada odpowiednich uprawnień konstytucyjnych i wyraził wątpliwość w pożyteczność takich środków mając przede wszystkim na uwadze, że obecnemu Sejmowi do końca kadencji pozostał niepełna rok.

Podobnie sceptycznie wypowiedział się również o usunięciu premiera Adolfa Sleževičiusa i jego rządu, gdyż nie jest to rząd partynijny, zdaniem prezydenta, lecz składający się ze "specjalistów".

W obecnym gabinecie z 20 członków, a premierem właśnie, jest zaledwie 5 członków DPPL, powiedział prezydent.

Łączą się kompanie paliwowe krajów bałtyckich

Kierownicy narodowych kompanii paliwowych trzech państw bałtyckich na posiedzeniu rady doradczej spółek w stolicy litewskiej nakreśliли kierunki dalszego współpracy. Jednym z potencjalnych aspektów współpracy jest połączenie tras wspólnych stacji paliwowych wzdłuż "Via Baltica" oraz budowa dróg Litwy, Łotwy i Estonii.

By koryta rzeki były głębsze...

Gwarancji państwowej udzielono bankowi Republiki Czeskiej "Investicni a poštovní banka, a.s." w związku z udzielaniem przedsiębiorstwu państwowemu "Vidava vandeni" pożyczki "płynącej w wysokości ponad 4,32 mln USD. Ta pożyczka udzielona zostanie na okres 8,5 lat i wykorzystana zostanie na nabycie urządzeń do pogłębiania koryt rzek.

Kolejarzy uczą specjalistów szwedzkiej

W Litewsku geolodzy SA grupa specjalistów szwedzkiej firmy "Swede Rail" rozpoczęła szkoleniowy cykl pracowników systemu kolejowego naszego kraju. Jest to już druga grupa specjalistów litewskich, dla której wiedzę i własne doświadczenie przekazyją eksperci ze Szwecji. Na pierwszym etapie seminarium kolejów litewskich uczy marketingu, managementu, wdrażania w sprawy finansowe oraz prawo międzynarodowe. Przez kolejne dwa tygodnie takie kursy odbędą się w Szwecji.

Pod koniec minionego roku swoją wiedzę w Szwecji pogłębiło 14 kolejarzy litewskich. Kolejki kształcenia pokrywa rząd szwedzki.

Doła potrzeb reprezentacyjnych państwa

Niektóre budynki byłego zespołu dworu w Zatroczu, znajdujące się na terenie Trockiego Historycznego Parku Narodowego, zostaną przystosowane do potrzeb reprezentacyjnych państwa. Wśród tych budynków są: pałac, zabudowania gospodarskie, dwa domy mieszkalne i wozownia.

Departamentu Ochrony Dobra Kulturowe Ministerstwa Kultury zlecono przygotowanie regulaminu dotyczącego byłego zespołu dworskiego w Zatroczu oraz do 1 czerwca zgłoszenie rządowej Litwy propozycji co do wykorzystania budynków. Prace nad renowacją pałacu mają być rozpoczęte jeszcze w tym roku.

Specjaliści transportu spotkali się na pograniczu

Na przejściu Kalwaria-Budzikno na litewsko-polskim pograniczu odbyło się spotkanie pracowników Ministerstwa Komunikacji Litwy oraz Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej Polski.

Podczas spotkania odbyła się narada na temat przyspieszenia przepustowości transportu przez przejścia graniczne Litwy i Polski. Omówiono również możliwość zezwolenia srodkom transportu przedsiębiorstw obu krajów oraz regionów przygranicznych na przejazd przez terytorium innego kraju bez zezwolenia Ministerstwa Transportu.

W Litwie wschodniej są nieprzejezdne drogi

Litewskie dyrektora drógowa uprzedza o nieprzejezdnych drogach w rejonach święciańskim, trockim i wileńskim. Związane są z tego w rejonie sołneckim. Drogi tych rejonów są trudne do przebycia.

W Litwie zachodniej i północnej na autostradach i drogach o znaczeniu krajowym warunki ruchu — dobre. W Litwie wschodniej i południowej są obłożone i śliskie odcinki drogi w lasach i osiedlach.

Drogowcy uprzedzają, że warunki ruchu należą do trudnych nawet na oczyszczonych i posypanych drogach. Proszą kierowców o nieprzekraczanie wysokości.

Zwolniono za kaucją

Byłego przewodniczącego rady Litewskiego Banku Oszczędności Roberta Preiškisa wypuszczono z więzienia za kaucją 10 tys. litów.

Odwołano ambasadora Litwy w Wielkiej Brytanii

Prezydent republiki odwołał Rainaudasa Rajekasa ze stanowiska nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Litwy w Wielkiej Brytanii. W dekreście podpisanym w woteczku przed prezydenta Algirdasa Brazauskasa mówi się, że od 10 lutego przedstawiciel naszego kraju w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz Republice Irlandii zostaje odwołany ze stanowiska.

Na podstawie doniesień agencji BNS, ELTA, radia, prasy i inf. własnych przygotował Jerzy SURWIŁO

W rządzie RL

Działki posesji — za czeki inwestycyjne

Rząd Litwy uzupełnił tryb zdeponowania jednorazowych wpłat państwowych oraz kompensat docelowych postanowił, że za zdeponowane czeki inwestycyjne mieszkańcy kraju mogą jeszcze nabyć działki posesji, z których korzystali do dnia wejścia w życie ustawy "O wykorzystaniu jednorazowych wpłat państwowych oraz innych docelowych kompensat" — 14 czerwca 1995 r., informuje ELTA.

Zgodnie z tą ustawą za zdeponowane czeki inwestycyjne, poza wspomnianymi posesjami, można, zgodnie z ustawą o prywatyzacji mieszkań, kupić odnajmowane pomieszczenia mieszkalne oraz pomieszczenia mieszkalne, przydzielone dzierżawcom, wysiedlonym z domów mieszkalnych, zwróconych bądź zwracanych właścicielom. A także działki ziemi, z których zezwolono korzystać w ramach Ustawy o Gospodarstwie Chłopskim, nie więcej jednak niż 80 ha, 2-3 hektarów ziemi, służącej potrzebom gospodarstwa indywidualnego, ogródki działkowe członków wspólnot sadowniczych, których użytkowanie udokumentowane zostało do 1 czerwca.

Zdeponowane wpłaty mogą też służyć do rozliczeń w nabywaniu pomieszczeń wydawnictw i redakcji periodyków (gazet, czasopism), zgodnie ze znowelizowaną na mocy uchwały sejmowej z 17 lutego 1994 r. Ustawą o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego.

Czeki inwestycyjne do rozliczeń za ziemię i pomieszczenia mieszkalne mogą być wykorzystane do 1 stycznia 1997 r.

Decyzje

Indeksuje się minimum opodatkowaniu

Od 1 stycznia rząd Litwy zwiększył minimum egzistencji od 70 do 90 litów. Minimalną miesięczną płacę zarobkową zwiększono do 210 litów, bazową emeryturę państwową ubezpieczenia państwowego — od 90 do 100 litów. Od 1 stycznia dochód wspierany przez państwo wynosi 100 litów. Uwzględniając powyższe zmiany, a także to, że w ciągu ostatnich 9 miesięcy indeksacja cen konsumpcyjnych wynosi 121,7 proc. w porównaniu z majem 1995 r., minister finansów Reinoldius Šarkinas zlecił zindeksowanie przy pomocy tego indeksu, minimum nie podlegające opodatkowaniu, poinformowała ELTA.

Po takiej indeksacji podstawowe nie podlegające opodatkowaniu minimum wynosi 173 litów. Dla niektórych osób jest ono o wiele wyższe. Na przykład, dla inwalidów pierwszej grupy i osób wychowujących więcej niż dwoje dzieci do lat 18 opodatkowaniu nie będzie podlegał dochód wysokości 299 litów, dla inwalidów II grupy nie podlega opodatkowaniu dochód 262, a inwalidów III grupy — 196 litów.

Zindeksowane wielkość dochodów nie podlegających opodatkowaniu staną się prawomocne od lutego przy opodatkowaniu płacy zarobkowej i innych dochodów otrzymanych w ciągu miesiąca.

Obliczono, że począwszy od płacy zarobkowej 200 litów podatek dochodowy na każdą osobę zmniejszy się o 10,23 Lt. Planuje się, że z tego powodu wpływy do budżetu państwa zmniejszą się w ciągu miesiąca o ponad 16 mln litów.

Rozstrzygnięcie wielkiej łamigłówki

Cztery siły opozycyjne przedłożyły prezydentowi program działań

"Prezydent rozwiązywał wielką łamigłówkę i do tego nieżyłkają. Nasze życzenie zmierzalo do wzmożenia jego zdecydowania" — powiedział dziennikarzom po spotkaniu z prezydentem Republiki Litewskiej Algirdasem Brazauskasem przewodniczący Litewskiego Związku Narodowców Rimantas Smetona przyznając, że prezydent nie zaprobował jeszcze zaproponowanych sposobów rozwiązania kryzysu politycznego.

Przedstawiciele frakcji Związku Centrum oraz demokratycznej, narodowych, "Wolności", jak też doktor nauk ekonomicznych Gitanas Nausėda spotkali się z prezydentem A. Brazauskasem oferując własne sposoby przewyższenia kryzysu banków i władzy.

Jak powiedział R. Smetona, zaproponowano zwolnić Adolfa Sleževičiusa z obowiązków ministra, mianować nowego szefa rządu oraz sformować nowy gabinet ministerów, przeprowadzić przedterminowe wybory. Starosta frakcji demokratycznej Saulius Peteliūnas powiedział korespondentowi agencji ELTA, że trudno jest przewidzieć, czy szybko w celu

przewyższenia kryzysu politycznego poczynione zostaną jakieś konkretne kroki, niemniej oddał wrażenie, że prezydent popiera wie propozycji przewyższenia kryzysu bankowego, zgłoszonych przez przedstawicieli sił politycznych, którzy odwieźli prezydenta.

(ELTA)

Obcokrajowcy nie mogą być pracownikami instytucji państwowych

Ambasador H. Kobeckaitė spotkała się z ministrem spraw wewnętrznych Estonii

Ambasador Litwy w Estonii Halina Kobeckaitė spotkała się z ministrem spraw wewnętrznych Estonii Maartem Raskiem, informuje agencję ELTA ambasadorka litewska w Estonii.

Na spotkaniu była mowa o współpracy ministerstwa spraw wewnętrznych państw bałtyckich, o trybie wydawania paszportów zagranicznych w Estonii.

Od 1 stycznia br. w Estonii weszła w życie ustawa o służbie państwowej, zgodnie z którą obywatele państw obcych nie mogą być pracownikami w państwowych instytucjach Estonii. Podczas rozmowy ambasador H. Kobeckaitė oraz minister spraw wewnętrznych M. Rask omówili założenia ustawy, tryb jej stosowania.

Niniejsza ustawa dotyczy wszystkich zamieszkałych w Estonii obcokrajowców.

Obecnie w Estonii mieszka ponad 800 obywateli litewskich.

Z konferencji prasowej

Energetycy uważają, że ze swoich obowiązków wywiązują się dobrze

Wczoraj w gmachu rządu RL odbyła się konferencja prasowa ministra energetyki Artūrasa Leščinskasa.

Poniżej banki robią zarzuty Ministerstwu Energetyki, iż z powodu zadłużenia ministerstwa znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, minister już wstępnie odparł te zarzuty operując konkretnymi cyframi. Energetycy mają swoje konta, powiedział on, w trzech bankach: "Akcinis Inovacinis", "Lidmiper", "Vakarų bankas". Ministerstwo ogłosił tym trzem bankom jest dłużne 38,5 mln litów. Tymczasem w tych samych bankach jest zamrożone aż 121,1 mln litów Ministerstwa Energetyki. Jakikolwiek komentarz w tej sytuacji są zbędne.

Mówiąc o sytuacji w energetyce, A. Leščinskis podkreślił, że w bieżącym sezonie jego resort całkiem dobrze wywiązuje się ze swoich obowiązków. Ministerstwo ma dostateczne zapasy paliwa, a więc nie ma zakłóceń ani w dostawach ciepła, ani gorącej wody. Normalnie podawana jest użytkownikom energia elektryczna oraz gaz. Ostatnio Litwa podpisała z "Gazpromem" nową umowę o dostawach. Kłopotów więc nie będzie również z gazem, a także paliwem jądrowym.

Pomimo wielu pozytywnych, jest również sporo kłopotów i trudności — powiedział minister. Ogromne długie wobec ich resortu mają jak zawsze użytkownicy. W maju 95 r. przedsiębiorstwa oraz poszczególne mieszkańcy byli dłużni 424,5 mln litów. W grudniu ta sama zmalała do 210 mln litów, ale w styczniu br. znnowa wzrosła i wynosi 246,5 mln litów. W najbliższych miesiącach, zdaniem ministra, długi będą rosły i to w dużej mierze związane z kryzysem banków. Kryzys banków negatywnie odbił się nie tylko na instytucjach i poszczególnych obywatelach. Zamrożeni zostali również sporo pieniędzy osób fizycznych.

Nie bawąc na zainstalują sytuacji, minister powiedział, że wobec dłużników będą stosowane dotychczas sankcje. Po prostu będą odłączane energie. W styczniu z powodu zadłużen za elektryczność odłączono już 14 do 12159 użytkowników, 444 sprawy trafiły do sądu, 460 użytkowników odłączono energie z powodu zadłużen za ogrzewanie i z tej samej racji 949 sprawy trafiło do sądów. Poniżej zimą odłączyć ogrzewanie jest rzeczą dość skomplikowaną, więc tym, co są dłużni za ogrzewanie, obcina się elektryczność.

Na pytanie dziennikarzy, dlaczego tak się dzieje z mieszkańcami, którzy zainstalowali liczniki na ogrzewanie, minister odpowiedział, że jest to całkiem możliwe. Wierzę, jeśli zależy od tego jak wjeżdż. W mrozy daje się zainstalować atmosfery, a więc i więcej trzeba płacić, 2,40 za metr kwadratowy — to jest średnia roczna. W kwiecień może wyjść po 2 litry, a w styczniu po 31 więcej.

A. Leščinskis powiedział również, że przewiduje restrukturyzację całego systemu energetycznego na przyszłość sieci ciepłej będą podlegały samodzielnemu

List Konferencji Biskupów Litwy

W przededniu jubileuszu 2000 roku

Świat szkuje się do jubileuszu 2000 roku. Powołano Główny Kościelny Komitet przygotowawczy do jubileuszu, papież Jan Paweł II ogłosił list, w którym apeluje o należyte przygotowanie się do święta 2000-lecia od przyjścia na świat Jezusa Chrystusa. List "W przededniu jubileuszu 2000 roku" agencji ELTA przekazała także Konferencja Biskupów Litwy.

Przed dwudziestoma wiekami, pisze się w liście Konferencji Biskupów Litwy, Bóg wkracza do historii ludzkości. Stając się ciałem Syn Boży odnowił człowieka, przywrócił go Bogu i dał odkupienie. Chrystus jest Bogiem i prawdziwym człowiekiem, jest także Panem kosmosu, i czasu. Dlatego Kościół święci czas, a jego znaczenie akcentuje liturgicznym cyklem, świętami, jubileuszami.

Dla Kościoła jubileusz 2000 roku jest okresem radości i łaski, odpuszczeniem grzechów, pogodzeniem się z przeszłością, niezłomnością, okresem sakramentalnej i niesakramentalnej skruchy. Dwudziestym roku Kościół wita dziękując Bogu za Jego miłość i opiekę, rozważając nad tajemnicami naszymi, błagając Go o ratunek.

Czas, który został do 2000 jubileuszuowego roku, Stolica Papieška podzieliła na dwa okresy. W ciągu pierwszego (od 1994 r. do 1996 r.) powołano Komitet Przygotowawczy całego Kościoła i komisje Kościołów lokalnych. Komisje przygotowały ogólne tematy do rozważań i wytyczne działalności. Drugi okres (od 1997 r. do 1999 r.) — to czas bezpośredniego przygotowania. Rok 1997 poświęca się rozważaniu Wcielenia się Jezusa Chrystusa, 1998 r. — Świętemu Duchowi i Jego obecności w Kościele, w 1999 r. zwróci się uwagę wiernych na Boga Ojca.

Każdy ochrzczony człowiek jest członkiem narodu bożego. Niezależnie, jakie ma powołanie — księdza, zakonnicą czy osoby świeckiej — wszystkich zachęca się do aktywnego udziału w radości Wielkiego Jubileuszu. W odpowiedzi na apel Ojca Świętego, my, biskupi Litwy, powołaliśmy komitet przygotowawczy do Jubileuszu, w którym są przedstawiciele wszystkich diecezji Litwy.

Tematem rozważań, dyskusji i konferencji 1996 roku jest "osobista odpowiedzialność członka Kościoła". Zapoznamy się, pisze się w liście Konfe-

rencji Biskupów Litwy, z listem papieża Jana Pawła II "Tertio Millennio Adveniente", rozważymy rzeczywistość Kościoła na Litwie. Szczególnie wielką uwagę poświęci się kształceniu samowiedomości wiążącej. Lata przygotowawcze do Jubileuszu są dobrą okazją do zastanowienia się nad naszym osobistym udziałem w historii odkupienia i w codziennej działalności parafialnej, w organizacjach katolickich, rodzinach, życiu codziennym, zrozumienie wagi poprzedniego duchowego życia.

Ojciec Święty apeluje do wspomnienia i wcielenia świadków wiary i męczenników, których tak dużo było w XX wieku. Ich szlachetne życie uzupełni i odnowi martyrologiczne dzieje Powszechnego Kościoła. Zostaną do nich wpisani także synowie i córki Litwy, którzy za wiarę zginęli w więzieniach lub na zesłaniu. Już rozpoczęto sprawę beatyfikacji arcybiskupów M. Reinius i T. Matulionisa, biskupa V. Borisevičiusa, którzy poświadczili wierność Chrystusowi z własną wolą przyjmując cierpienie i śmierć. Jest jeszcze wielu nieznanymi świętymi i męczennikami. Należy uczynić wszystko, by nie zostali oni zapomnieni. Świadców ich szlachetnego życia i śmierci prosimy się odczekać i przystąpić do udziału w kurii diecezjalnych. "W przededniu trzeciego tysiąclecia wszystkie Kościoły, ukazując wzajemną współpracę, działając Odkupiciela poprzez owoc wiarę ludzi różnych narodów i ras idących za Chrystusem, owoc miłości i nadziei, okazują największy szacunek Chrystusowi" — przekazują słowa Jana Pawła II biskupi Litwy.

Czy obchody Jubileuszu atną są dla nas dniem prawdziwej radości i pełni łaski, będzie zależało od każdego z nas, od tego, czy aktywnie włączymy się do działalności przygotowawczej. Odwołanie się do całego Kościoła zależy od osobistego odrodzenia duchowego poszczególnych jego członków. Mamy nadzieję, że Litwa aktywnie włączy się do Wielkiego Jubileuszu 2000 roku i okresu przygotowawczego, wykorzystując nagromadzone doświadczenie życia duchowego oraz poświadczaniem cierpienia i nadziei tegoż wzbogaci skarbice duchowy powszechnego Kościoła — kończy swój list Konferencja Biskupów Litwy.

Wczoraj w prasie Litwy

LITUVOS rytas

* "Przedterminowe wybory do Sejmu może ogłosić tylko DPPL?" — zapytuje w publikacji pod tym tytułem Artūras Račas:

"Wczorajszym numerze "Lietuvos rytas" została podana informacja o przeprowadzonym w piątek wieczorem spotkaniu przedstawicieli pięciu sejmowych partii opozycyjnych, w którym dyskutowano o przedterminowych wyborach do Sejmu oraz potencjalnych sposobach osiągnięcia tego. Ponieważ w tym spotkaniu nie uczestniczyli przedstawiciele chadeckiej oraz ZPL "Lietuvos rytas" zainteresował się, jak ocenają ideę przedterminowych wyborów do Sejmu liderzy tej partii opozycyjnych, jak również rządzącej DPPL.

Frakcja polska ma wątpliwości

Starosta sejmowej frakcji ZPL Z. Siemionowicz powiedział, że przede wszystkim należy uregulować wszystkie inne sprawy, jak np. granice okręgów wyborczych, niesłużne zmienie po to, aby Polacy nie mogli wygrać. "Nie zadaliśmy ani w wyborach przedterminowe, ani przeprowadzone w odpowiednim czasie, jeśli granice okręgów zostaną bez zmian" — odnotował Z. Siemionowicz.

Swoją drogą, jak powiedział Z. Siemionowicz, skoro mieszkańcy Litwy takich wybrali, więc powinni pocierpieć. "Na przykład ja również jestem niezadowolony z tego, że większość mieszkańców Litwy przegłosowała za DPPL, nie zaś za Związkiem Polaków" — mówił jeden z przywódców tego związku. Jednocześnie retorycznie zapytał, co zrobimy, jeśli skompromitują się również politycy, wybrani podczas przedterminowych wyborów.

Z. Siemionowicz przyznaje, że DPPL w okresie swych rządów zrobiła wiele błędów, że nie wie, jak przegłosowałyby frakcja polska, gdyby w Sejmie zgłoszona została uchwała o przedterminowych wyborach. "Gdy będzie taka inicjatywa, to dobrze się zastanowimy i zdecydujemy, a jeśli ktoś chce jak najszybciej przybyć do Sejmu na białym rumaku, to już całkiem inny temat, gdyż potem może być gorzej i lepiej" — powiedział kierownik frakcji ZPL.

Czy LPChD przyjęłaby wyzwanie?

Przewodniczącą Litewskiej Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej A. Saudargas powiedziała, że możliwość przeprowadzenia przedterminowych wyborów ma tylko większość sejmowa, gdyż w tym celu potrzeba ponad 80 głosów poselskich. "Gdyby postawiona o tak zrobić, to sądzę, że obecnego jej zachowania się, ta decyzja, moim zdaniem, zostałaby podjęta w oparciu na możliwości utrzymania się na arenie politycznej, nie zaś motywy państwowości" — zaakcentował on. Niemniej zdaniem A. Saudargas, opozycja kierując się interesami państwa, powinna przyjąć to wyzwanie.

Przywódcy chadeckiej, poproszony o skomentowanie wezwań poszczególnych polityków do akcji nieposłuszeństwa obywatelskiego bądź strajku politycznego w celu zorganizowania przedterminowych wyborów, powiedział, że nie sądzi, iż obecny okres temu sprzyja. Jego zdaniem do wyborów należy się przygotowywać niezależnie od tego, kiedy się odbędą — w październiku czy w czerwcu.

"Ponadto uważam, że akcje nieposłuszeństwa muszą być zorientowane na dacie wyborów, gdyż jest wiele bez porównania ważniejszych problemów, o które społeczeństwo powinno zadbać i odpowiednio zareagować" — zaznaczył A. Saudargas.

Przeciwko propozycjom przeprowadzenia powszechnych akcji nieposłuszeństwa poprzez wyrażenie nieufności wobec rządów DPPL na sesyjnej konferencji prasowej powiedział się również lider konserwatywów V. Landsbergis. W jego przekonaniu najciekawsze są to oświadczenia poszczególnych osób, usiłujących wypłynąć na powierzchnię dzięki takiej polityce. Działania ekstremistyczne, w przekonaniu V. Landsbergisa, "mogłyby posłużyć za pretekst partii rządzącej do wprowadzenia rządów ekstremalnych", toteż, jego zdaniem, lepiej jest wypłynąć na większość sejmowa i osiągnąć porozumienie, że "la dobra państwa" należy przyspieszyć wybory do Sejmu.

DPPL pragnie spokojnie pracować

"Zyczenie opozycji do zmiany władzy korzystając z okazji jest zjawiskiem normalnym na całym świecie" — powiedział wicestarosta frakcji DPPL J. Karosaus. Jego zdaniem chociaż opozycja na Litwie nie jest jeszcze dostatecznie dojrzała, mając się do konstytucyjnymi wzorami zmiany władzy. "Nie świecie wyzwanie do nie uiszczania podatków nie służy za formę presji politycznej, a ponieważ na Litwie istnieją takie propozycje, sądzę, że sprawy zainicjują wyrażenie w kierunku antypaństwowym" — skonstatował jeden z kierowników frakcji DPPL.

J. Karosaus mówiąc, że proponuje się burzyć podwaliny państwa, stosując to jako szantaż mający na celu zmianę władzy, zaznaczył, że się nie docenia nawet tego, że w obecnej sytuacji takie burzenie państwa byłoby doprowadzając do zniszczenia. "Gdyby po tym na jego ruinach zjawił się nawet sam diabeł, to nie da rady, toteż pozwólcie nam spokojnie rozstrzygnąć wszystkie problemy, a my wszystko zrobimy" — zapewnił wicestarosta frakcji DPPL.

Przedterminowe wybory septycznie też cenę nie należą do frakcji marszałek Sejmu Č. Juršėnas, który na liście wyborczej DPPL figurował jako trzeci. "Sądzę, że należy pracować do końca, a już wtedy rozliczyć się z tego, cośmy zrobili, jak też z tego, czegośmy nie zrobili" — powiedział on.

Č. Juršėnas na pytanie, czy w Sejmie istnieje ktoś zainicjując uchwałę o przedterminowych wyborach do Sejmu, przypomniał, że przed krótko zapropozowano przeprowadzić wybory do Sejmu jednocześnie z wyborami do samorządów, ale wtedy myślał on, że nie ma takiej potrzeby i do porządku dnia nie włączył tej propozycji.

"Niemniej jakby to nie było dziwne, mając kilka albo i kilkanaście okazji, tej propozycji do zaproponowania przez się porządku dziennego ani razu nie włączyła tej propozycji" — zaakcentował Č. Juršėnas. Jego zdaniem, ta propozycja i dziś jeszcze "gdzieś leży i przy dobrych chęciach w każdej chwili można ją znaleźć".

"Przyjdzie czas i podejmemy decyzje" — powiedział marszałek Sejmu. A ten czas, jego zdaniem, niebawem przyjdzie, gdyż zgodnie z konstytucją wybory mają się odbyć w okresie między 25 września i 25 października. Oglądając wywiad, zdaniem Č. Juršėnas, trzeba nie później niż trzy miesiące wcześniej, a "z uwagi na ich wagę oraz pokładane nadzieje" być może nawet cztery lub pięć miesięcy wcześniej. "A więc w każdym wypadku o wyborach musimy wszystko będziemy musieli pomyśleć już w kwietniu lub maju" — powiedział marszałek Sejmu.

Mieszkańców przyjmą:

Kontrolerzy Sejmu RL

Instytucja kontrolerów sejmowych opublikowała harmonogram przyjmowania mieszkańców w dniach od 15 stycznia do 1 czerwca.

W pierwszy poniedziałek miesiąca w godz. 11-16 mieszkańcy przyjmawać będzie J. Jasaitis — kontroler sejmowy, rozpatrujący skargi obywateli dotyczące nadużyć i biurokratyzmu pracowników instytucji wyeksklowanych bądź związanych z nimi. W każdy poniedziałek w godz. 11-16 przyjmować będzie kontroler bądź jego pomocnicy.

S. Taminskas w pierwszy wtorek miesiąca o godz. 10-16 przyjmawać będzie mieszkańcy, zwracających się ze skargami do podwładnych i biurokratyzmu pracowników instytucji państwowych, a w każdy wtorek obywateli przyjmować będzie kontroler lub jego pomocnicy.

Kontroler sejmowy S. Stažys przyjmować będzie obywateli w pierwszy środę miesiąca, a jego pomocnicy — w każdą środę w godz. 11-16.

N. Šidigienė, rozpatrująca skargi obywateli w związku z nadużyciami i biurokratyzmem pracowników instytucji samorządów miejskich, będzie oczekiwała na obywateli w pierwszy czwartek miesiąca. Kontroler oraz jej pomocnicy przyjmą też mieszkańców w każdy czwartek od godz. 11 do 16.

Dniem przyjęć kontrolera sejmowego A. Jankauskasa będzie pierwszy piątek miesiąca. A. Jankauskas i jego pomocnicy gotowi są wysłuchać obywateli również w każdy piątek w godz. 11-16.

W sprawie dodatkowej informacji należy się zwracać telefonicznie: 22-19-60, 61-57-96.

Kancelaria rządowa

Zgodnie z harmonogramem na pierwszy kwartał 1996 r., kiedy to w każdy wtorek w pokoju przyjęć rządu mieszkańców Litwy w sprawach osobistych przyjmują członkowie rządu, jego doradcę, kierowniczych działów kancelarii oraz innych resortów, przewidziano, że 23 stycznia mieszkańców przyjmie sekretarz Ministerstwa Rolnictwa Silvastras Stalinas, a 30 stycznia — minister gospodarki Vytautas Navickas.

W lutym planowane są przyjęcia w sprawach osobistych ministra spraw wewnętrznych Romasisa Valteikūna (6.II), doradcę rządu ds. przywotaczy Aloyzasa Dukys (13.II), sekretarza Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa Artūrasa Drigotasa (20.II) oraz ministra finansów Sprendiūsa Šarkūna (27.II).

Na te przyjęcia, odbywające się we wtorki w pokoju przyjęć rządu w godz. 10-13, zawsza można się zapisać telefonicznie: 22-65-17, 62-88-10.

(ELTA)

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 15 stycznia br. w kraju odnotowano 100 przestępstw, w tym: 2 obrażenia ciała, 1 gwałt, 12 chuligańskich wyrybków, 7 rabunków, 78 kradzieży. Skradziono 5 pojazdów, zniszczono — 5.

Zarejestrowano 7 awarii ruchu drogowego i 6 pożarów. Znalezione zwłoki 1 osoby. Zatrzymano 17 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Doigrał się...

15 stycznia około godz. 3.00 w podwórku domu nr 10 na ul. Apkasku w Wilnie znajoma kobieta uderzyła nitretrowego Petrasa Jomkusa butelką po głowie. Pozkodowany otrzymał medyczną pomoc i poszedł do domu.

Szpaginy

15 stycznia około godz. 2.00 na ul. Mostowej w Wilnie młody napaścnik pobił Jonasa Zidonisa i odebrał butelkę wódki "Absolut". Podejrzany Dmitrijus Chadko po przesłuchaniu został zwolniony.

Podpalono drzwi opiekunki sierot

15 stycznia około godz. 16.00 na ul. Jurgiskiu w Olicie podpalono dywanik przed drzwiami mieszkanca wychowawcy z olickiego domu opieki nad dziećmi L. Cibulskienė (ur. 1936 r.). Spaliły się drzwi. Straty wynoszą 400 litów.

Zatrucie

15 stycznia około godz. 17.00 we własnym garażu w Grzegorzewie (rej. trocki) spalinami zatrut się A. Kmieliskas. Pozkodowany po drodze do szpitala zmarł.

Przygotowała Irena LITWIN

Z doniesień PAP

ELTA, PAI PRESS

Polska

Lech Wałęsa powrócił do siedziby "Solidarności"

Były prezydent Polski Lech Wałęsa powrócił do gdańskiej siedziby "Solidarności".

Po powrocie do swego skromnego gabinetu, swego starego biurka, Lech Wałęsa oświadczył dziennikarzom, że nie zamierza znów być przewodcą związkowym i za swoją pracę w związku zawodowym nie będzie pobierał wynagrodzenia. Jego celem jest walka z byłymi komunistami, posiadającymi obecnie w swych rękach rząd i urząd prezydenta. Aby móc się utraczyć ze swą rodziną, Wałęsa chce, jak nędy, będzie elektrykiem w Stoczni Gdańskiej.

Czy premier złoży rezygnację i czy się rozpadnie koalicja?

Po tygodniowym urlopie do obowiązków przystąpił premier Polski Józef Oleksy. Gazeta "Rzeczpospolita" pisze jednak, że z nieoficjalnych źródeł wiadomo, iż premier w najbliższym czasie zamierza złożyć rezygnację.

Opozycja parlamentarna, korzystając z powstałej sytuacji, zamierza rozbić obecną koalicję socjaldemokratów i ludowców. Inicjatorka tego kroku Unia Wolności (UW) proponuje partiom utworzenie nowego sojuszu z Unią Pracy i UW oraz innymi partiami opozycyjnymi. Wicepremier Polski i minister rolnictwa Roman Jagielski — jeden z liderów ludowców — powiedział, że ostateczna decyzja zostanie podjęta jeszcze w tym tygodniu. Czekają oni na ostateczne wnioski specjalnej komisji sejmowej, badającej oskarżenia wobec J. Oleksy.

Tymczasem przewodniczący "Solidarności" Marian Krzaklewski oraz przewodniczący Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego Ryszard Czarnecki żądają zdymisjonowania całego obecnego rządu. W przeciwnym razie przewidują w Polsce potencjalną falę rozruchów społecznych.

Noc w łóżku Lenina

Jezeli chcecie spać się w łóżku, w którym spał Lenin — przyjeździe do Poronina w Polsce. Tu w latach 1913-1914 mieszkał Włodzimierz Lenin z żoną Nadieżdą i teściową. Po wojnie i prawie do dni dzisiejszych w domu czynne było muzeum. Obecnie dom został wrocony rodzinie Małgorzaty i Stanisława Cudychów. Przyjeżdżają do nich ludzie z całego świata. "A powien Francuz, który lubi spać w łóżkach różnych znakomitości i już spał w łóżkach Charlesa de Gaulle, George Sand, Fryderyka Chopina, Georga Washingtona i in., zgodził się zapłacić każdą cenę, by tylko mógł "spędzić noc" z przewodcą proletariatu" — opowiadają właściciele domu.

Wspominamy dom ich babcia zbudowała w 1901 roku, jednak dopiero po doprowadzeniu tu kolei zjawili się pierwsi turyści. W 1913 roku przyjechał tu Włodzimierz Lenin, jego żona Nadieżda Krupka i teściowa. Mieszkał tu do pierwszej wojny światowej. "Krupka była wspaniałą kobietą, Naulczyca nie mówił po polsku, częstowała dzieci cukierkami, natomiast Lenin z nikim nie rozmawiał, tylko jeździł na rowerze" — przypominają miejscowi mieszkańcy opowiadania rodziców. Co prawda, żyje jeszcze świadek tamtych dni — 98-letni Stanisław Sieczka. Obecnie już jednak nymi mu się Ameryka z Syberii. A Kłża na razie nie ma. Niemniej gospodarze zamierzają odkupić od sąsiada prawdziwe góralskie kłżo i postawić je w pokoju, w którym mieszkał Lenin. Przyjeżdżają. Tu górskie powietrze jest jeszcze lepsze niż w Zakopanem, a nocleg jest czterokrotnie tańszy — zaledwie 5 dolarów.

Lesoto

W katastrofie samochodowej zginął król Moshoeshoe II

W poniedziałek w wyniku katastrofy samochodowej zginął król Lesoto (Afryka Południowa) Moshoeshoe II. Potwierdziła to ambasada Afryki Południowej w Maseru, stolicy małego królestwa.

57-letni monarcha był na tronie od roku 1966, gdy Wielka Brytania bylemu protektoratowi Basuto udzieliła niepodległości. W 1990 r. po konflikcie z wojskowymi Moshoeshoe został pozbawiony władzy i wyemigrował do Wielkiej Brytanii.

Przydłoby kraju, liczącego 1,7 mln mieszkańców, na nowego króla mianowali starszego syna Moshoeshoe. W 1992 r. Moshoeshoe powrócił do Lesoto. W 1993 r. w tym kraju odbyły się pierwsze wolne wybory, a w styczniu 1995 r. ponownie został on królem.

Lesoto jest uzależnione gospodarczo od Afryki Południowej.

Bośnia

Sarajewo nie wywiązuje się z planowanej wymiany jeńców

Rząd Bośni w ostatniej chwili odmówił zwolnienia około 900 serbskich jeńców wojennych. Ta akcja przewidziana była na poniedziałek i wtorek. Oświadczył o tym przedstawiciel Komitetu Międzynarodowego Czerwonego Krzyża (IKRK), który miał obserwować wymianę jeńców. Przyczyną tego postępku była odmowa Serbów zgłoszenia danych na temat blisko 24 tys. osób, zaginionych w toku wojny bośniackiej.

RFN

Sąd nad byłymi przywódcami Niemiec Wschodnich

W sądzie berlińskim trwa postępowanie sądowe w sprawie byłego przywódcy państwa NRD i partii Egon Krenz oraz pięciu innych członków biura politycznego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności.

Egon Krenz wraz ze swymi współpracownikami oskarżony został o śmierć 49 osób, które podjęły próbę ucieczki z NRD. Zastrzeżeni zostali przez ówczesnych NRD-owskich wojsowników. Na początku rozprawy sądowej adwokat Krenza Robert Unger zażądał umorzenia sprawy, gdyż oskarżony nie zrobił nic, co byłoby sprzeczne z ówczesnym prawem NRD. Posiedzenia sądu odroczone zostały do 18 stycznia. Dwaj podsądni — 83-letni Kurt Hager oraz 85-letni Erich Mueckenberger są na tyle starzy i chorzy, że mogą wytrwać na sali sądowej nie dłużej niż dwie godziny.

Rosja

Duma drugiej kadencji rozpoczęła pracę

W wtorek w Moskwie rozpoczęło się pierwsze posiedzenie plenarnej Państwowej Dumy Rosji drugiej kadencji. Z tą chwilą kończą się pełnomocnictwa deputowanych Dumy Państwowej pierwszej kadencji.

W pierwszym posiedzeniu izby wzięło udział 440 deputowanych spośród 450 wybranych.

Zgodnie z ustawami, posiedzenie Dumy zainaugurował najstarszy wiekiem deputowany — 70-letni naukowiec botaniki Grigorij Galajz.

Uczestnikom posiedzenia pozdrowieniem przystał prezydent Borys Jelcin.

Podczas posiedzenia plenarnej Dumy Państwowej drugiej kadencji na listę tajnego głosowania wciągnięto trzech kandydatów na stanowisko pre-

wodniczącego dolnej izby parlamentu Rosji — są to Gienadij Sielczinow, reprezentujący komunistyczną partię RF, Władimir Łukin, reprezentujący frakcję "Jabłoko" i Iwan Rybkin, jako niezależny kandydat. Władimir Żyrinowski odmówił ubiegania się o stanowisko spikera, bowiem wszystkie siły zamierza skierować na wybory prezydenckie, które odbędą się w czerwcu tego roku.

Uwolniono część zakładników

W wtorek o świcie siły zbrojne Rosji wznowiły atak, usiłując wyzwolić zakładników wziętych przez Czechenów.

Przez całą noc słyszano się sporadyczne strzały i eksplozje, dochodzące ze wsi Pierwomajskoje. Jak mówią funkcjonariusze rosyjscy, 9 zakładników wyzwolono w poniedziałek.

W nocy Rosjanie stale odpalali rakiety rozjaśniające niebo i strzelali z broni automatycznej. O świcie, około godz. 7.00, spadał mgła i strzelania ustało.

Nowy atak Rosjan rozpoczął się o godzinie 9 rano, w 24 godziny od początku ataku. Wiesz podłano silnemu ostrzałowi z rakiet i artylerii.

Czecheni odpowiedzieli strzałami z karabinów maszynowych i moździerzy.

Na pomoc wojsku rosyjskiemu posłano ofensywne helikoptery "Mi-24".

O godzinie 12.30 — jednostkom wojska rosyjskiego udało się zagarnąć posterunek blokowania na krańcu osiedla Pierwomajskoje, gdzie się znajdowali bojownicy Salmana Radujewa, poinformowało zastępcza naczelnika zarządu informacji federalnej służby bezpieczeństwa Rosji Aleksander Zdanowicz.

Zakładników tam nie było. Pozostali przy życiu bojownicy czezeńscy ufortyfikowali się w meczecie i w szkole w centrum wsi. Przynęszczeniem tam przetrzymują pozostałych zakładników, których uprzednio przeprowadzili z posterunku blokowania.

A. Zdanowicz powiedział, że bojownikowie czezeńscy wyparli z całego osiedla, oprócz centrum. Służba bezpieczeństwa państwowego Rosji twierdzi, że ogółem we wsi Pierwomajskoje wyzwolono 23 zakładników. Rzecznik prasowy Federalnej Służby Bezpieczeństwa (FSB) Aleksander Michajłow powiedział dziennikarzom, że spośród wspomnianych 23 zakładników część wypuścili Czecheni, część wyzwolili rosyjscy żołnierze.

Wcześniej rzecznik prasowy Dż. Dudajewa poinformował, że Czecheni wypuścili czterech zakładników ze wsi Pierwomajskoje, by opowiedzieć, co się robi we wsi, by został przerwany

Jak poinformowało centrum prasowe wojska rosyjskiego w Czecheni, dowódczo wojska rosyjskiego we wtorek jeszcze raz zażądało, by bojownicy S. Radujewa złożyli broń i wypuścili zakładników. Czecheni odmówili spełnienia tych żądań i kontynuują działania wojenne.

"Śmiertelny ogień Rosjan".

W wtorek rano w Groznm Czecheni wzięli ok. 30 zakładników.

Zakładników wzięto przy elektrowni, znajdującej się na przedmieściach Grozno. Przedstawiciel federalnej służby bezpieczeństwa Rosji nie podał szczegółów, lecz dziennikarze donoszą z Grozno, że wśród zakładników nie ma Czechenów.

Radio "Echo Moskwy" podało, że Czecheni mają 40 zakładników, z których dwóch jest Czechenów i 38 Rosjan — robotników z Wołgodonska i Rostowa nad Donem. Stwierdza się, że zakładników wywieziono z Grozno w nieznanym kierunku.

NA ZDJĘCIU: żołnierze rosyjskich jednostek specjalnych szturmują wieś Pierwomajskoje. Fot. EPA-ELTA

Kosmos

Astronauta złapał satelitę NASA

We wtorek w przestrzeni wokół amerykańskiego statku kosmicznego "Endeavour" Japończyk Koichi Wakata przy pomocy robota złapał Zakładając obok satelitę NASA. Miało to miejsce o godz. 9.45 czasu Greenwich. Dwie doby wcześniej tenże K. Wakata wypuścił tego satelitę z funkcjonalną aparaturą statku funkcyjną.

Aparatura statku funkcyjna obno do statku. Przeprowadzono w

nom różne eksperymenty. Np. badania pomogły ustalić najlepsze środki zabezpieczenia statku przed własnymi odpadami oraz nieczystościami z kosmosu. Statek rozprzeszczenia drobne cząsteczki, godzące w cząstki drożdżowiska kosmicznego i uderzające w statek.

Konstruktorzy po zgłębieniu te problemy będą mogli zaproponować tańsze materiały dla

ochrony powierzchni statku, powiedział przedstawiciel Administracji Kosmonautyki Narodowej i Badania Technicznych (NASA).

W kosmosie wspomniany statek przeprowadził cztery eksperymenty.

Statek "Endeavour" wyładuje w sobotę. Dowódcą zalogii jest Brian Duffy, pilotem — Brent Jett młodszy.

Białoruś

Ponowna rejestracja wszystkich środków masowego przekazu

Prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenka wydał zlecenie wszystkim wydaniom periodycznym kraju zarejestrować się w ciągu dwóch miesięcy w Państwowym Komitecie Prasy. Przewidyuje to dekret prezydenta "O państwowego polityce informacyjnej".

Wszystkie niepaństwowe stacje telewizyjne i radiowe w ciągu takiego samego okresu powinny zarejestrować się w Państwowej Komisji Czystościwości Radiowej.

Oznacza to w zasadzie, że wszystkie środki masowego przekazu na Białorusi powinny się przerejestrować, bowiem do tej pory wydania periodyczne były rejestrowane w Ministerstwie Kultury i Prasy.

Redaktor jednej z gazet opozycyjnych powiedział korespondentowi BNS, że w ten sposób władze starają się "oczyszczyć" rynek informacji, na którym znacznie wzrosła liczba krytykujących prezydenta.

Największą opozycyjną gazetę Białorusi "Swaboda" z początkiem bieżącego roku zaczęto drukować w drukarni "Lietuws rytas" w Wilnie. Gazeta ukazuje się dwa razy tygodniowo.

"Swaboda" — to piąta gazeta opozycyjna prezydentowi W. Łukaszenki wydana na Litwie. Nicco wcześniej zaczęto tu wydawać gazetę "Bielaruskaja Dzielawaja Gazeta", które także zabroniono drukować w Białorusi.

Jak Litwin w Polakiem

Traktat z lekka zapomniany

Nie można nie dostrzec wielu osiągnięć naszych rodaków na Litwie, trafnych decyzji władz republiki oraz trudności obywateli wykonywających z sytuacji ekonomicznej tego młodego państwa o długiej historii. Jednak lista zaniedbań, ważkich spraw czekających na uregulowanie i niezrozumiałych uprzedzeń jest stanowczo zbyt duża.

Departament od spraw problemów regionalnych i mniejszości narodowych przy rządzie Republiki Litewskiej wydał broszurę Severinasa Vaitiekusa: "Polacy Litwy". Autor oparł się głównie na wynikach spisu mieszkańców z 1989 r. Odnótowano wówczas oficjalnie na Litwie obecność 262,5 tys. naszych rodaków: stanowili 7 proc. ogółu ludności. Powyższy wskaźnik dla Wilna wynosił 18,8 proc., rejonu wileńskiego — 63,5 proc., rejonu sołecznickiego — niemal 80 proc. Jeśli wierzyć liderom społeczności polskiej na Litwie, należałoby w każdym przypadku dodać po kilka procent i tak temu skłania się również większość krajowych znaców problemu.

Bardzo istotne jest następujące zestawienie: z każdego tysiąca Polaków 872 urodziło się na Litwie, a tylko 102 na Białorusi, 8 — w Rosji, 4 — na Ukrainie, po dwóch lub jednym w innych republikach b. ZSRR. Statystyki urzędowe nie podają natomiast, ilu z nich urodziło się na terytorium II Rzeczypospolitej i tylko z danych o grupach wiekowych można sądzić, że obywatelstwo polskie miał niemal co trzeci z 262,5 tys. ujętych w spisie 1989 r.

Severinas Vaitiekus nie ma wątpliwości, że mniejszość polska na "równych i jednakiach podstawach" korzysta ze swobód gwarantowanych przez konstytucję litewską, w tym również do swobodnego rozwoju narodowej oświaty, kultury, nauki, łączenia się w organizacje mniejszościowe, utrzymywania więzi z rodakami. Autor przez różowe okulary patrzy na

wszystkie przytoczone w tekście wyliczenia liczbowe, opatrzone je miodo dla ucha brzmiącymi komentarzami. Oto na przykład radosna informacja ze strony 47: "W uroczystych okazjach nabożeństwa w języku polskim odbywają się i w Archikatedrze Wileńskiej". Czytał ją zaś nadal nie wyliczając, nadal nie ma codziennych i niedzielnych mszy w języku polskim w tej świątyni, która tak bardzo z pokoleńiami "wilińników" jest związana.

Wariacje na wybrane tematy

Proponuję jeszcze jeden przykład. Szczere wdzięczni jesteśmy władzom litewskim, że zezwoliły w 1992 r. na odtworzenie grobów akowców poległych w operacji "Ostra Brama" i pochowanych latem 1944 r. nie opodal płyty kryjącej urnę z sercem Józefa Piłsudskiego. Vaitiekus pisze jednak w cytowanej broszurze o "uporządkowaniu grobów żołnierzy polskich z XX w. znajdujących się na Roszie". Tak, to prawda, że Armia Krajowa działała w XX wieku, ale czyżby wciąż za ciężki grzech narodowy uchodziło wymienianie przez Litwiną tej nazwy?

Optymizmu oficjalnej broszury rządowej nie podziela raport Gheorge'a Frundy, przedstawiciela Komitetu Praw Człowieka przy Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy. Wskazuje on na liczne braki w systemie ustawodawstwa litewskiego i przypadki nieprzezwycięzania praw mniejszości. Znamiennie, że szef delegacji litewskiej poczuł się w obowiązku

oświadczyć na forum Zgromadzenia Parlamentarnej Rady, że "organizacja mniejszościowe na Litwie nie zgłaszają żadnych zastrzeżeń co do swojej sytuacji". Na co już nazajutrz Zbigniew Siemienowicz w imieniu frakcji polskiej w litewskim Sejmie potwierdził ustalenia raportu Frundy.

Obserwując tego typu pojedynki i polajanki pamiętając należy, że także Litwini mieszkający w Polsce wciąż ponawiają swoje prośby i skargi. Niestety, odpowiedzi i decyzje naszych władz też nie zawsze pozostają w zgodzie ze standardami europejskimi. Najgorsze, że błąd "na górę" są wodą na młyn dla hurrapatriotów po obu stronach granicy. Na razie możemy więc tylko pomarzyć, by mniejszości pełniły rolę zbiorowych ambasadorów, by służyły zbliżeniu obu narodów i nikt nie śmiał ich postrzegać w roli dywersantów.

Komu śni się Wielkie Wilno

Regularnie spotykają się przedstawiciele grup parlamentarnych polsko-litewskiej i litewsko-polskiej, w maju ub. w tonyły ponadto trójki poeelskie sprawdzające, jak wprowadzane są w życie postanowienia traktatu między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską o przyjaznych stosunkach i dobru sąsiedzkiej współpracy.

W końcu października ub. r. rozmawiałem w Wilnie z wieloma politykami, wysokimi urzędnikami państwowymi, liderami organizacji polskich, ambasadorom RP Janem Widadkim, redaktorami. Powtarzają się stare wątki, dochodzą nowe, najczystsze w formie skarg lub protestów.

Chyba najwięcej emocji budzą aktualnie plany rozbudowy Wilna. (Dokończcie na str. 7)

Temat najbliższego Klubu Dyskusyjnego
Stosunki polsko-litewskie na dzisiejszym etapie

W ostatnich miesiącach ubiegłego roku w litewskich środkach masowego przekazu (a czasem okamywania) dano się zauważyć nasilenie antypolskich wystąpień. Prawa, w ostatnich dniach grudnia hałas, wzniesiono wokół bankowości, nieco zagłuszył to szowinistyczne zapędy, ale nie należy wątpić, że w miarę jego wyciszenia sprawa stosunków sąsiednich krajów powróci na wokandy, zwłaszcza w obliczu zbliżających się wyborów. Opozycja, która jawnie przegrywa w dyskusji gospodarkar (dług wyczerpany społeczny wybuch nie nastąpił), nie ośmiela wyciągnąć polskiego strażaka z worka przedwyborczych manewrów i zagrywek, natomiast partia, stojąca u władzy, ze swoją chwiejnością i oportunistycznym, też może sięgnąć po antypolskie hasła. Co prawda, ostatnio dwóch największych polaokozerców ustąpiło z partii DPPL, ale, jak wskazuje doświadczenie, na ich miejsce natchmiast znajdują się inni. Bogiem a prawdą, w żaden sposób nie mogę zrozumieć, jaką logiką kieruje się rządząca partia, która w przedzie wyborów odpycha od siebie znaczną część swojego poprzedniego elektoratu, bez żadnej nadziei przeciągnięcia na swoją stronę choć części wyborców przeciwnego obozu, ale w ogóle w działaniach DPPL na wszystkich frontach trudno dopatrzyć się nie tylko logiki, ale i zdrowego rozsądku. Widocznie antypolskie stereotypy są głęboko zakorzenione w świadomości lub podświadomości litewskich działaczy a raczej pseudo-działaczy.

Jest oczywistym, że litewski interes państwowy, a zwłaszcza dążenie do Europy (przy całej jego kontrowersyjności) wymaga unormowania stosunków z zachodnim sąsiadem i w tym także unormowania sytuacji mniejszości narodowych. W tych warunkach bezpodrewni konflikt przyniesie litewskiej stronie tylko straty. Wobec tego sięga się po okoliczności historyczne, chociaż tak naprawdę ni-

tego na świecie one nie interesują. Ale w warunkach gospodarczej katastrofy, która spotkała Litwę po odzyskaniu niepodległości, jej bezpodrewni winowajcy — nieodpowiedzialni politycy i doktrynerzy — gorączkowo szukają wina, na którego można by było zwałę wrogą i tym odciągnąć uwagę od smutnej rzeczywistości. Rzecz nie nowa i znana nam dobrze z niedalekiej przeszłości, w tym także litewskiej (widz Smetona i jego tautainiki), ale, niestety, ciągle jeszcze wyciągana z kufra i otrępywana z kurzu.

Jak wiadomo, stosunki polsko-litewskie normuje Traktat o przyjaźni i współpracy. W jego wstepie zaznacza się, że zaszczyt historyczne powiny być sprawą faktowców — historyków. Niestety, strona litewska otwarcie łamie ten traktat, nie tylko jego literę, ale raczej ducha. Znowu wyciąga się gen. Żeligowskiego i Armię Krajową, fabrykuje się współczesną historię, wraca się do przedwojennych stereotypów dalekiej przeszłości. Nawet taki stosunkowo obiektywny dziennik jak "Diena", w swoim cotygodniowym dodatku "Vilnius ir vilnieičiai" nie ośmieluje za każdym razem, jeśli nie wylać kubka brudu, to przynajmniej ukłuć z ukrycia o obłudnym uśmiechem. W tych warunkach przy społeczności polską na Litwie wynika zasadnicze pytanie, jak mamy reagować na różne antypolskie zapędy, czy zmilczeć i, otrzymawszy je deni policzek, nadstawić drugi, czy rzucić się w wir bezwzględnej dyskusji i wzajemnych oskarżeń, czy szukać modus vivendi, pamiętając o obecnej sytuacji politycznej i międzynarodowej, która dla nas Polaków na Litwie nie jest zbyt korzystna. Myślę, że ten temat nadawałby się do omówienia na forum Polskiego Klubu Dyskusyjnego.

Wymiana poglądów na powyższy temat odbędzie się w Klubie Dyskusyjnym w najbliższy czwartek 18 stycznia 1996 r. w ZM ZPL (ul. Pylimo 45/2, godz. 18). Zapraszamy.
Jerzy CHOROSZEWSKI

Kościół i cmentarz w Skorbućcianach

Pamięć

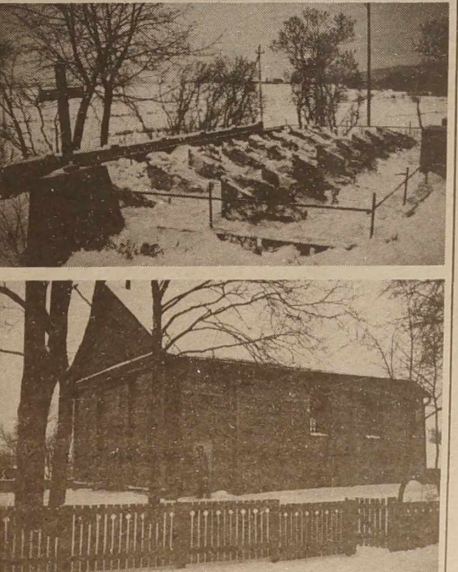
mają opiekuna

Jest nim Środowisko Żołnierzy 7 Brygady AK "Wilhelma" (Zarząd Środowiska Krajowego znajduje się w Gdańsku). W czasie wojny obrzeża Puszczy Rudnickiej były matecznikiem Brygady z centralą w Skorbućcianach (rejon wileński). Poza potrzebami doczesnymi miejscowy kościół z cmentarzem spełniał

funkcję miejsca wiecznego spoczynku poległych. Na cmentarzyku przykościelnym oddawano hold Tym, którzy byli tam chowani oraz Tym, którzy ginęli, a ciała Ich nie zostały odnalezione. Łącznie znalazło się tutaj 16 grobów poległych i zaginionych żołnierzy 7 Brygady AK.

Taki właśnie stan rzeczy w 1990 r. Jeszcze zastałem razem z naszym redakcyjnym fotoreporterem. Przetwał aż do połowy lata 1991 r. 14 lipca tamtego roku w Skorbućcianach odbyło się uroczyste wyświęcenie cmentarza odbudowanego staraniami Środowiska Żołnierzy 7 Brygady AK "Wilhelma" przy udziale miejscowych władz i społeczności Wileńszczyzny. Jednocześnie została poświęcona tablica pamiątkowa z wizerunkiem Matki Boskiej Ostrobramskiej umieszczona na kościele. Od tego czasu kościół i cmentarz mają stałych opiekunów, w szczególności w osobie Janusza Bohdanowicza z Gdańska, reprezentującego Środowisko Żołnierzy 7 Brygady AK.

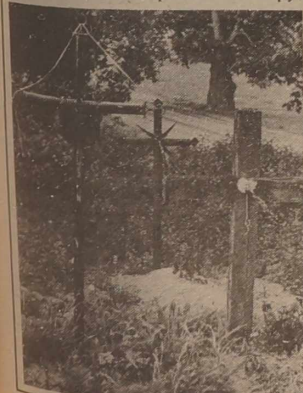
Niedawno Środowisko znowu wystąpiło w roli fundatora. Zostało wybudowane, jak dowiadujemy się z Aktu darowizny, "ogrodzenie posesji kościelnej wokół kaplicy rzymskokatolickiej i kwatery-cmentarza żołnierskiego w Skorbućcianach...". Po jego wykonaniu zgodnie z dokumentacją techniczną, nastąpiło nieodpłatne przyjęcie ogrodzenia na majątek gminy Pogry, na którego terenie są położone Skorbućciany. Gmina ma zapewnić jego konserwację.

NA ZDJĘCIACH: tak wyglądały groby akowkie w Skorbućcianach w 1990 r.; obecna kwatery — cmentarz żołnierski — w szacie zimowej; fragment

ogrodzenia wykonanego wokół kościoła i cmentarza.
Fot. Walery Charlin i Michał Treszczyński

Jerzy SURWIŁO

Jubileusz "Gruba Ewka"

Ewka — to znaczy czasopismo "Jewa". Ukazał się jego kolejny numer, pierwszy w 1996 r. Pierwszy jubileuszowy, dlatego w zwiększonej objętości (gruby). "Jewa" skończyła pięć lat. W ciągu tego okresu zgromadziła zgodny, pracowity zespół, któremu nie brakuje ani pomysłów, ani humoru. Z każdym numerem doskonalili się szata graficzna...

NA ZDJĘCIU: okładka jubileuszowej "Grubej Ewki". Repr. Marian Paluszkiwicz

W szkole fryzjerstwa Loczki, strażniczki i kaskady

W Wilnie jest 6 różnego rodzaju szkół, w których można nauczyć się zawodu fryzjera lub kosmetyczki. Ta szkoła jest szczególną. Rozlokowała się w Miasteczku Studenckim (Saulietiki 35, ostatni przystanek autobusu nr 5), ma więc pod dostatek młodej klienteli, która z kolei chętnie tu przychodzi, bo jest taniej niż gdzie indziej. Onuladica chemiczna kosztuje zaledwie 15 litów, tyleż farbowanie włosów. Strzyżenie męskie 3-5 litów, damskie 6 Lt. Poza tym młodzież do lat 14 i osoby w wieku emerytalnym korzystają z usług fryzjerek bezpłatnie...

Natalia Krawczuk przyszła tu ze szkoły nr 29 czyli Szymona Konarskiego. Jest spokojna, zrównoważona. Dotyk jej rąk działa kojąco na klientki. Bożena Markiewicz rekrutuje się ze szkoły nr 60 w Pozyślachy. Ciocia Bożenki jest fryzjerką — stąd te inklinacje. Dziewczęta panii Judity mają do swej dyspozycji najnowszy sprzęt i specyfiki słynnej firmy Londa Well, z którą zakład podpisał umowę o dostawach. Ale najważniejsze, że dziewczęta bardzo lubią swój zawód.

— Kto częściej do was się zwraca, kobiety czy mężczyźni? — Mężczyźni. — Czyim się to tłumaczy: czy mężczyźni są bardziej uświadomieni, czy kobiety bardziej zadowolone? — Można mężczyźni są bardziej odważni i racjonalni. — O, ty nieraz ogarnia przeszerzenie w związku ze zmianami płciowymi. Na skutek dojrzewania gruczołów płciowych, które zaczynają wydzielac do krwi hormony, następuje polepszy rozwój fizyczny i psychiczny młodej osoby (wzrost, nadzardow, owłosienie itp.). To nieraz przeraża młodzież. Z kim mogą pomowic na te tematy? Rodzice wstydzą się, nie potrafią zreszta. Kolekdy za wysmiewali lub przedstawiały sprawy w sposób uproszczony, wulgarny.

— Czy macie do czynienia z homoseksualistami? — Bardzo często. W tej innej miłości również bywają problemy. Nieraz kluby homoseksualistów zapraszają nas do siebie, abyśmy im wykładowali jakiś wykład. — Jak mają się sprawy z seksem na Litwie? Czy prowadzi się taką statystykę? — Statystyka — to bardzo droga rzecz. Jakis czas temu rozpozwachniłmsy w środowisku lekarzy ankietę, wzorowaną na zachodnich, pomijając najbardziej drastyczne pytania. Niestety, nie wszyscy lekarze zgodzili się odpowiedzieć na pytania ankiety, chociaż była anonimowa. — Jakich jeszcze porad udzielacie? — Many ginekologa, psychoneuropatologa, many solarium, sklep z różnego rodzaju przemyślnymi sługowymi do pogłówniana uczucia rozkoszy, ze środkami higieny. Pacjentów konsultuje u nas najpłynniej w republice seksuonurolog pan Ceslovas Grizickas. — Czy możemy podać czytelnikom wasz adres i numer telefonu? — Jak najbardziej; Wilnius, Pylimo 3/1, tel. 62-44-08. — Doceniam trudność waszego zawodu. Miłość to nie matematyka. Gdy ktoś mówi "dwa" nie zawsze ma na myśli "dwa", a równania miłosne mają zawsze niekalkulowaną liczbę rozwiązań. Dziękuję za rozmowę. NA ZDJĘCIU: pan Anatol Gajnowski.

Fot. Tadeusz Wasziewicz Zestaw przyrządów Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

Terra incognita Czy mężczyźni są lepiej uświadomieni, czy bardziej strachliwi?

W naszej szerokości geograficznej sprawy płci, miłości uważane są za wstydliwe, takie, o których się nie mówi. A szkoda. Niedomagania natury seksualnej są takimi samymi chorobami jak każda inna. Sprawy intymne rzucamy zarówno na zdrowie człowieka, jego nastroj, zachowanie w społeczeństwie, ba, nawet wydajność pracy.

Prócz biologicznych narodzin, każdy z nas pewnego dnia rodzi się ponownie jako istota seksualna i te narodziny często związane są z walką, konfliktami, niepokojami, krzywdami. Każda dziewczątka wyśledzić można niekiedy już w dzieciństwie, niemniej dojrzewanie płciowe to jakis przełom, narodziny nowego "ja". Niepokój i walka z budzącym się popędem płciowym odczuwana jest nieraz jako przykre, nawet wtedy, gdy przebieg normalnie. Jeżeli do tych konfliktów i trudności dołączają się efekty fizjologiczne czy psychiczne, walka ta nieraz ma charakter tragiczny. Przez naszą wstydliwość w tych sytuacjach człowiek pozostawiony jest sam sobie.

U nas o seksie mówi się mało, spuszczając oko lub nerwowo chlozcząc. Brak jest specjalistów, którzy by pomogli radą, przeanalizowali nasze stany, wyciągnęli wnioski.

Trzeba tu uwzględnić również fakt, że każdy człowiek — to odrębny świat i każdy inaczej reaguje na miłość, rodzący się popęd płciowy. Jedni są agresywni, inni nieśmiały, jeszcze inni wyzywający lub skręci, włomni i okazy zdrowia, wrażliwi i gruboskórni. A poza tym ludzie uprawiający seks nietypowy. Nieustannie oskarża się ich o liczne choroby. Oni również potrzebują pomocy i rady.

Rozmawiam o tych sprawach z prezydentem Poradni Życia Intymnego i Higieny Anatolem Gajnowskim i subordynatorem Rlmnydasem Striplnsem. Placówka ta jest na razie jedyną prywatną tego rodzaju instytucją w całej Litwie. Prowadzi też sprzedaż leków i artykułów seksualnej (wibratory, stymulatory, różnego rodzaju prezzerwatywy itp.). W ub. r. główna była sprawa okradzenia tej placówki, o czym również mówiono chlozcząc.

— Czy są jakis lanne poradnie seksualne w republiku? — Są przy niektórych przychodniach lub lecznicach, ale tam przelicza się na każdego pacjenta 15-20 minut i cała rozmowa przypomina pracę tatomowa. My stwarzamy pewien komfort, gdyż jakby obywateli internisty, psychomatryki, seksualnej (wibratory, stymulatory, różnego rodzaju prezzerwatywy itp.). W ub. r. główna była sprawa okradzenia tej placówki, o czym również mówiono chlozcząc.

— Z jakiego rodzaju sprawami zwracają się do was ludzie? — Bardzo różnorodnie: impotencja w mężczyźnie, brak jakichkolwiek potrzeb w dziedzinie seksu u kobiety, różnie objawy popędu płciowego, zanik miłości w małżeństwie itp. — Aby przyjąć do psychologa i opowiedzieć mu o sprawach najbardziej intymnych trzeba chyba odwagi? — U nas — tak. Na zachodzie to wszystko przebiega znacznie prościej. Test to samo, co opowiedzieć lekarzowi o schorzeniach piersi czy cewki

moczowej. Wiele osób podczas rozmowy wstępnej pragnie otrzymać radę, ale jednocześnie świadomie wprowadza nas w błąd. Jak więc możemy im pomóc? Najważniejsze w naszej pracy jest uspołeczenie pacjenta do szczerzej rozmowy. Pamiętam pewną panią, która na wstępie powiedziała: "Dajcie mi coś wypić, bo inaczej nie potrafię tego opowiedzieć..."

— Prawdopodobnie przychodzi do was małżonkowie zdużeni sobą. Nie jest tajemnicą, że z biegiem lat miłość wygasa i wtedy ludzie ogarnia przeszerzenie, jak być dalej z niekochanym człowiekiem.

— Robimy wszystko, aby zachować rodzinę. Rozmawiamy wspólnie z pacjentem, jakie skutki może mieć zerwanie małżeństwa, odkrywamy przed nim rzeczy, o których nie pomyślał. Pani zachęcała się na nowo? Dobrze, ale ta miłość również nie będzie długotrwała i w dodatku facet jest nieśmiały. A małż — na stanowisku, ma dom, samochód. Ważnym czynnikiem są dzieci.

— Kiedy człowiek jest zakochany, nie zwraca uwagi na rady, nie chodzi do psychomatrykologów. Okazjonalnie może się ukryć ze swą miłością, "miłość nie lubi, by ktoś o niej wiedział..."

— Różnie bywa. Większość właśnie w takiej sytuacji chce z kimś się podzielić swymi myślami, wątpliwościami.

— Czy można wytłumaczyć laudom, że będzie lepiej, jeżeli się odkocha?

— Wszystkie zależy od wychowania. Człowiek kulturalny, uczciwy potrafi opnować swe instynkty.

— Człowiek prawie zawsze wie, jak ma postąpić, ale bardzo często postępuje inaczej. Emocje, uczucia, popęły i namiętności, entuzjazm i zapal nieraz przekreślają chłodne rozważania i racje rozumowe. Ale może właśnie dzięki temu życie jest takie barwne, różnorodne, niepowtarzalne.

— Cała emocjonalna sfera życia powinna być kontrolowana i kierowana przez rozum, oczywiście w granicach, w których może się to odbywać bez unicestawiania samych uczuć, popędów, emocji. Właśnie po to jesteśmy, aby nauczyć ludzi świadomego panowania nad swym ciałem i emocjami. Odkryć przed nimi sytuację, skutki i kierowna pod wpływem uczuć nie pomyśleli. Zmuszamy ich wybić oczyma wyobraźni naprzód i przekonać się, jak to będzie, gdy puszcmy wodze instynktom. Czy pani wie, że w Koncercie Fortepianowy wszystkich kierowników działów przechodziła przezoklenie seksualne, aby ich mężowie mogli spokojnie pracować, aby nie trapyli ich zadane żonine nerwice czy hysterie, aby byli ich pewni.

— Jak jest wiek pańskich pacjentów? — Od lat 15 do 80. Ostatnio mieliśmy starszego pana w wieku 82 lat, który był pełen wogoru i nie uskarżał się bynajmniej na brak potęgi. Przyrzedzi po prostu, na badanie rytmuowne.

— Czy są skuteczne leki od Impotencji? — Każdy lek stosuje się indywidualnie. Tyle, że to specyfiki drogo kosztują.

— Niechże nam pani zdradzi przy okazji jakie uczesania są teraz modne? pytamy panią Juditę i jej córkę — miłośniczkę i klasy Audronei Marcinkaitiute. — Nadal modne są uczesania w kare, strzyżenie włosów kaskadami, uczesania afro i loczki w kształcie spiral. Wracają do haski koki, które styl się bardzo wymyślne. U panów — tzw. "czapeczki", "box", angielskie strzyżenie z pozostawieniem dłuższych przednich włosów.

— Przed Bożym Narodzeniem zrobiliśmy dla naszych uczennic wieczorek z konkursami i nagrodami. Dziewczęta wyczarowywały najbardziej wymyślne włosowe uczesania. Obecni byli rodzice, którzy wyoze interesowały się postępiami swych pociec. Cóż, zawod fryzjerski jest popłatny i bardzo kobiecy. Jeżeli się wie zaizwastowało, to chce się mieć korzyść.

— Na ZDJĘCIU: lewic zesnania (od lewej) mistrzyni Audronei Marcinkaitiute; Renata Stankiewicz i Natalia Krawczuk. W fotelu — "koleżki ofiary" Bożena Markiewicz poddaje się zabiegom kolanek. Fot. Marian Paluszkiwicz

— O tak, bardzo. Zawsze o nim marzylam. Tatus obiecał mi, że gdy skończę naukę otworzy mi

LT-2015, Vilnius, a/d 2574 RZAU ASIA Ośrodek Konsultacyjno-Leczący Życia Intymnego i Higieny Człowieka 2001 Vilnius, ul. Pylimo 3/1

- SEKSUOLOGUDZ (seksuoneurolog, seksopsycholog — pomagają w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, lecza patologię płciową i dysharmonie seksualne).
- GINEKOLOG (konsultuje i leczy zakłócenia cyklu miesiączkowego, choroby okresu klimatycznego, waginitis, inne choroby kobiece, bada z pomocą ultradźwięków).
- INNE USŁUGI z zakresu poradnictwa i leczenia w sferze oświaty płciowej i życia intymnego.
- BRANZARIUM dla karnacji jasnej (I i II grupy).
- SOLARIUM REFLEKTOROWE — dla karnacji ciemnej (III i IV grupy).
- SKLEP AKCESORIOWY seksualnych i kosmetyki higieny oraz kosmetyki intymnej.
- HANDEL HURTOWY i zamówienia z katalogów akcesoriów seksualnych, prezzerwatywy, środków higieny i kosmetyki intymnej, bielizny erotycznej itp.

Informacja tel. (8-22) 62-44-08, 62-44-27. (Zam. 68)

Traktat z lekka zapomniany

(Dokończenie ze str. 5)

Według działaczy ze Związku Polaków na Litwie "nie mają one ekonomicznych ani logicznych uzasadnień, prowadzą natomiast do zmian narodowościowych na obszarach zamieszkałych przez mniejszość polską i pozabawiają ją środków do życia". Wilno zajmuje dziś obszar niemal 31 tys. ha, a de facto zagarnięto pod dziesięć Piliatei (Zameczek) i części innych dziesięć dodatkowo 3 tys. ha.

Plan rozwoju do 2015 r. przewidywał włączenie do stolicy Litwy 13 tys. ha, oczywiście kosztem uszczuplenia ziem rejonu wileńskiego. Litwosy inicjatorzy zmian przypominają o naturalnej potrzebie poszerzenia granic dużych miast i próbują przekonać opinionę, że "na zwiekzestwo obszaru stolicy zyskać mogą również rejon, a zwłaszcza ośrodki podmiejskie", bo te nie dysponują środkami umożliwiającymi rozbudowę infrastruktury.

Brzytwa to logicznie, ale w rejonie wileńskim zdecydowana większość przedkołchozowych właścicieli gospodarstw rolnych z bardzo różnych powodów nie odkrywała jeszcze ziemi. Boją się, że zostaną po prostu wyrzuceni z domów, wyparci z ojcowizny przez większość Litwów.

Tak być wcale nie musi, są już i korzystniejsze, choć tylko częściowo regulacje prawne, przedłuża się jednak oczekiwanie na dalsze kroki w tym kierunku.

Widziane z ławki szkolnej

Problem numer dwa stanowi moim zdaniem szkolnictwo mniejszości narodowych, i to po obu stronach granicy. Podpisano program współpracy Polski i Litwy w dziedzinie oświaty i szkolnictwa wyższego, bardzo pojemny i obiecujący. W 124 szkołach polskich na Litwie uczy się niemal 18 tys. dzieci. Dwa razy więcej niż w 1988 r. Znaczy to postęp, lecz w tym roku spada liczba uczniów w klasach pierwszych, a na przykład w rejonie szoskielem 60 proc. uczniów klas litewskich to dzieci z rodzin polskich. Co trzeci nauczyciel szkół polskich na Wileńszczyźnie osiągnął wiek emerytalny, brakuje wielu specjalistów, podręczników, pomocy naukowych, niekiedy znacznych chłubów warunków do nauki. A Polskiej Macierzy Szkolnej grozi ekmisja z lokalu przejętego po Muzeum Pelikasa Dzierzynskiego.

Pora że uzgodnił stanowiska wobec zasad kształcenia nauczycieli o szkół obu mniejszości narodowych, doboru i warunków rozprawiania podręczników, korekt w programach, dofinansowania

placówek. Strona polska winna przedstawić plan tworzenia szkół ponadśrednich i uregulowania statusu studentów powracających na Litwę z dyplomami. Uczeń sięgając po przykłady z podwórka polskiego tylko dlatego, że je poznał osobiście podczas częstych wizyt za miedzą.

To młodsi decydować będą już krótko o stosunkach polsko-litewskich, zarówno tych na Wileńszczyźnie, jak i w wymiarze między-narodowym. Wojciech Wróblewski, radca Ambasady RP, przeprowadził badania w dwóch wileńskich polskich średnich szkołach. Na pytanie o częstotliwość spotkań z Litwinami i Rosjanami padły odpowiedzi: "bardzo często" z Litwinami — 28,8 proc., a z Rosjanami 29,7 proc. badanych uczniów, a "czasami" z Litwinami — 24,5 proc., z Rosjanami — 19,6 proc. Zdanien Wróblewskiego "trudno mówić o zamknięciu się polskich rodzin".

Co z traktatem?

W maju zeszłego roku wspomniany wspólny zespół parlamentarny z satysfakcją stwierdził "postępującą współpracę między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską", cieszy się zwłaszcza: wysoka dynamika kontaktów dwustronnych — na szczeblu państwowym i między mniejszościami, wzrost obrotów handlowych, poprawa przepustowości przebieg granicznych. W październiku ub. r. też padły słowa zadziolenia, ale wyeksponowano głównie realizację traktatu, "w szczególności zawierania umów i porozumień wynikających z jego zapisu".

Pewnie obie strony za rzadko zaglądną do tekstu traktatu. A są tam i zalecenia rozwoju współpracy przygranicznej, większej dbałości o ochronę środowiska, rozstrzygnięcia kwestii pisowni imion i nazwisk, ewentualność dopuszczenia języków mniejszości narodowych w urzędach, "umówienie wszystkim zainteresowanym pełnego dostępu do języka i kultury drugiej strony", powołanie ośrodków kultury i informacji, podpisanie umowy o współpracy i wymianie młodzieży, powołanie pełnomocników do spraw dóbr kultury.

Powstaje też pytanie: kto ma koordynować wszystkie te działania, czy wspólna komisja złożona z przedstawicieli ministerstw? Byłe pilniej i sprawniej, bo choć jest dobrze, to może być znacznie lepiej.

Adam DOBRONŃSKI, minister do spraw kombatantów, przewodniczący Parlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej ("Polityka" nr 2(2019), 13 stycznia 1996)

TELEWIZJA

ŚRODA, 17 STYCZNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 9.05 — Wiadomości w jęz. niem. 9.35 — Wiadomości w jęz. franc. 17.05 — Jęz. ang. dla dzieci. 17.20 — Styl. 18.00 — Dziennik. 18.10 — Film dok. 18.35 — Słowo chrześcijańskie. 18.45 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Dla dzieci. 19.20 — Dary sadów. 19.40 — Forum TV. 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — Loteria "Paras". 21.20 — Brzeg. 22.05 — Komedia "Wielki mroź". 22.20 — Film fab. "Wodnik Janiec". 23.15 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.00 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — "Bez domu jest źle". 18.10 — "Zachodnie Wałki". 17.00 — Czas. 17.20 — Tangomania. 17.40 — Bulwero show. 18.10 — S. anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.30 — Cztery kółka. 20.30 — Czas. 20.45 — Teleshop. 21.00 — S. "Syrany". 22.00 — Radziszce kroniki. 23.00 — S. "Doktor i doktor tam". 23.30 — Nocne kino. "Lecnie marzenia".

BALTYCKA TV

8.30 — S. "Tak świat się kręci". 9.30 — 18.50 — Program DW. 19.00 — Stare anegdoty. 19.30 — Sportowe sensacje. 20.00 — Cena zdrowia. 20.20 — Film anim. 20.30 — S. "Manuels". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Baltyckie nowiny. 22.00 — Film fab. "Dzielenie z Kokodri". 23.00 — W świecie mistrzów. 24.00 — 8.30 — Program CNN.

CNN

7.00 — CNN. 7.30 — Muzyka. 7.45 — Film anim. 8.15 — 100 proc. 8.30 — S. "Santa Barbara". 9.30 — S. "Marie Celeste". 17.30 — Teletekst. 18.00 — Wiadomości. Opinie. 18.30 — Muzyka. 18.55 — 100 proc. 19.05 — Przewodnik podróży. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Film anim. 21.00 — Dziennik. 21.15 — Ze sportu. 21.30 — S. "Kobra". 22.30 — Muzyka. 23.00 — 100 proc. 23.15 — Dziennik. 23.30 — Wiadomości sportowe. 23.45 — Show Guinnessa.

WILEŃSKA TV

18.00 — S. "Wiedza do dziejności". 18.30 — Dzień w miasteczku. 18.45 — Autoshop. 18.50 — To ja. "Nie widziałem, że jest żony". 19.50 — Film fab. "To się zdarzyło w Pińkowsku". 21.35 — CNN. Styl. 21.55 — S. "Nocny upał". 22.50 — Nowości muzyczne. 23.05 — Dzień w miasteczku. 23.20 — Melodia miliona.

KOŃWIŃSKA TV

7.00 — Ekspres poranny. 1.8.30 — S. "Kameleony". 9.00 — Ekspres poranny. 2.9.30 — S. "Czarownic". 10.30 — 18.00 — Program DW. 18.00 — Telenotes. 18.30 — S. "Czarownic". 19.30 — Telenotes. 20.30 — Dziennik. 20.20 — Film anim. 20.30 — Niemiejski TOP 40. 21.00 — S. "Drużyna A". 22.00 — S. "Kameleony". 22.30 — Telenotes. 22.55 — Wieczorne monologi. 23.00 — Film fab. "Kradzież" (2).

KANAŁ

5.00 — Poranne koło. 9.00 — Dziennik. 8.15 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 9.05 — Temat. 9.50 — W świecie zwierząt. 10.30 — Zgadnij melodię. 11.00 — Dziennik. 11.10 — Mir. 11.50 — Melodramat "Wychowanie okrucieństwa kobiet i dzieci". (2). 13.00 — Film anim. 13.15 — S. "30 spraw majora Zemana". 14.00 — Dziennik. 14.20 — S. anim. 14.40 — Kaktus Co. 14.50 — Do mi soi. 15.10 — Wolanie dzungli. 15.35 — S. "Helena i chłopcy". 16.00 — Te to te. 16.30 — Siedem dni sportu. 17.00 — Dziennik. 17.20 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 18.10 — Godzina szczytu. 18.35 — Zgadnij melodię. 19.00 — Festiwal muzycy G. Swiridowa. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.45 — Film fab. "Zimowe wiano". 21.45 — Festiwal muzycy G. Swiridowa. 22.50 — Dziennik. 23.00 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 23.55 — Temat. "Moskwa-Atlanta". 0.15 — Siedem dni sportu. 0.45 — Komedia "Tylko w music hallu".

POLONIA

7.55 — Dzień dobry z Polski. 8.00 — Panorama. 8.10 — Dzień dobry z Polski. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program

dnia. 10.15 — Program dla dzieci. 10.45 — Krzyżówka szczytowa — teleturmu. 11.15 — "Tytuły uwielbiać" — serial prod. polskiej. 12.15 — Blok programów edukacyjnych. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — "Wójtów po śmieci" — film fab. prod. polskiej. 14.35 — "Historia — współczesność". 15.05 — Zaproszenie. 15.25 — Rozmowa dnia. 15.55 — Popołudniowy program dnia. 16.00 — Panorama. 16.20 — "Róż" — program redakcji katolickiej. 16.50 — Historia. 17.20 — Gość TV. 18.00 — 17.30 — Reportaż o Polonii. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — Program dla dzieci. 18.45 — Krzyżówka szczytowa — teleturmu. 19.15 — Adam Mickiewicz — "Jan Tadeusz". 19.30 — "Zamek". 20.20 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Maja Komorowska" — cz. 1 — film dok. 22.00 — "Panorama. 22.30 — Kobieta po polsku: "Jowita" — film fab. prod. polskiej. 24.00 — Program na szkartek. 0.05 — "Bajor w Buflo" — cz. 1. 0.30 — "Czy tak wrażliwość" — program Katarzyny Suchwickiej. 1.05 — "Recitacje laureatów". 1.45 — Panorama.

TV 1

7.00 — Kawa czy herbata? 8.45 — Rozmowa Jędrny. 9.00 — "Moda na sukces" — serial USA. 9.30 — Tęczywo Music Box. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Mama ja. 10.25 — Gimnastyka. 10.30 — Dobre przedświe. 10.55 — Porozmawiamy o dzieciach. 11.00 — "Skwas" — serial USA. 11.45 — Muzyczna Jędrna. 12.00 — Poradnik prawa. 12.15 — Ryby i rybki. 12.54 — Spotkanie — magazyn osób niepełnosprawnych. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Magazyn Notowań. 13.40 — Dzieje Złoty. 14.15 — "Santa Croce" — reportaż. 14.50 — Zgadnij Wykaz się! 14.55 — Rody fabrykanki — Geoyerowa. 15.25 — "Lumen 2000" — film dokumentalny USA. 15.50 — Program dnia. 16.00

TV 2

— Kraina łagodności — program polityko-muzyczny. 16.30 — "Moda na sukces" — serial USA. 17.00 — Dla młodych widzów: Raj. 17.25 — Dla młodych widzów: Party-Tura — quiz muzyczny. 17.50 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Milard w rozumie — teleturmu. 18.45 — z kamerą wśród zwierząt: Jubileusz. 19.05 — "Bank nie z tej ziemi" — serial TVP. 20.00 — Wczorzytnia. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Najlepsze kumpas" — czarna komedia USA. 22.45 — Pula dnia. 23.05 — "Lata wczesnego prasa Władysława 1953-1956" — film dok. 0.05 — Wiadomości. 0.20 — "Dziękuję dzieci wdoły" — wódek film fabularny. 1.35 — "Andre Malraux" — francuski film dokumentalny.

CZWARTEK, 18 STYCZNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 9.05 — Wiadomości w jęz. niem. 9.35 — Wiadomości w jęz. franc. 17.10 — Nasz język. 17.40 — Zdrowie na oczach. 18.00 — Dziennik. 18.10 — Gest. 18.30 — Rząd postanowił. 18.45 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Dla dzieci. 19.25 — Teleturmu (ros.). 19.35 — 100 proc. zębo, co by na dobre nie wyszło. 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — Film fab. "Marsz, marsz, tra-ta-ta". 22.35 — Godzina szczytowa. 23.25 — Dziennik wieczorny. 23.40 — Miłośnikom piłki nożnej.

LNK TV

7.00 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.10 — S. "Syrany". 17.00 — Czas. 17.50 — Wiadomości z Hollywood. 17.55 — Salon białego kota. 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.30 — Inne zdanie. 20.00 — Film fab. "Wbrew ich woli". 22.35 — S. "Monstra". 23.05 — Nocne kino "Tajemnica dolina".

BALTYCKA TV

8.30 — S. "Tak świat się kręci". 9.30 — 18.50 — Program DW. 19.00 — Stare anegdoty. 19.30 — Sportowe sensacje. 20.00 — NEA: spotkanie z bliska. 20.30 — S. "Manuels". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Baltyckie nowiny. 22.00 — Film fab. "Ewangelia według św. Mateusza". 0.20-8.30 — Program CNN.

TELE-3

7.00 — CNN. 7.30 — Muzyka. 7.45 — Film anim. 8.15 — 100 proc. 8.30 — S. "Santa Barbara". 9.30 — S. "Marie Celeste". 17.30 — Teletekst. 18.00 — Europejski kalendarz. 18.30 — Okno na przyrodę. 18.55 — 100 proc. 19.05 — Muzyka. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Film anim. 21.00 — Dziennik. 21.15 — Ze sportu. 21.30 — Film fab. "Strach na 40 piętrze". 23.00 — 100 proc. 23.15 — Dziennik. 23.30 — Ze sportu. 23.45 — Dzień Południe.

WILEŃSKA TV

8.05 — Wiadomości z Wilna. 8.20 — Ranking restauracji. 8.35 — "Wiedza do dziejności". 9.25 — Nowy Jork. Nowy Jork 9.55 — Patrol drogowy. 10.10 —

Film fab. "Nocny upał". 10.50 — Kurs dolara. 11.55 — 90x90x10. 12.10 — Film fab. "Agieta". 18.00 — S. "Wiedza do dziejności". 18.30 — Dzień w miasteczku. 18.45 — Autoshop. 18.50 — S. "Drobnostki życia". 19.20 — Sportowy tydzień. 19.50 — Film fab. "Wietnam, Texas". 21.15 — Muzyka z filmem. 21.40 — Film fab. "Nocny upał". 22.45 — O energetyce. 23.00 — Dzień w miasteczku. 23.15 — To wszystko — rock and roll.

KOŃWIŃSKA TV

7.00 — Ekspres poranny. 1.8.30 — S. "Kameleony". 9.00 — Ekspres poranny. 2.9.30 — S. "Czarownic". 10.30-18.00 — Program DW. 18.00 — Telenotes. 18.30 — S. "Czarownic". 19.30 — Telenotes. 20.00 — Dziennik. 20.20 — Film anim. 20.30 — Wtęże. 21.00 — S. "Poliza z Mami". 22.00 — S. "Kameleony". 22.30 — Telenotes. 22.55 — Wieczorne monologi. 23.00 — Film fab. "Kalendarzowe mordowanie wędziarzów".

IKANAŁ

8.00 — Dziennik. 8.15 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 9.05 — My Program W. Proznera. 9.50 — Klub podróżników. 10.40 — Smak. 11.10 — Dziennik. 11.10 — "W eterze Mir". 11.50 — Film fab. "Korowal na jeden rejs". 12.15 — Film anim. 13.15 — S. "30 spraw majora Zemana". 14.00 — Dziennik. 14.20 — Film anim. 14.40 — Logo. 15.10 — Tin to. 16.10 — S. "Helena i chłopcy". 16.20 — Lekcja roku. 16.30 — Siedem dni sportu. 17.00 — Dziennik. 17.20 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 18.10 — Godzina szczytu. 18.35 — Loteria "Milion". 19.00 — Jedna godzina podnogi. 19.45 — Dobranoc. 20.00 — "Zgadnij wykaz się". 20.45 — Film fab. "Zimowa wiano". 21.45 — Teatr na Małej Bronnej i jego towarzysze. 23.00 — Dziennik. 23.10 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 0.05 — Program muzyczny. 0.50 — Siedem dni sportu.

POLONIA

7.55 — Dzień dobry z Polski. 8.00 — Panorama. 8.10 — Dzień dobry z Polski od. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program dnia. 10.15 — Program dnia dla dzieci. 10.45 — Muzyczna Jędrna. 11.05 — "Stawka większa niż życie" "Złoty kryzys" — serial prod. polskiej. 12.15 — Blok programów edukacyjnych. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — "Jowita" — film fab. prod. polskiej. 14.45 — "Wojciech Sasdley" — film dok. 15.15 — "Sejmogóra". 15.25 — Rozmowa dnia. 15.55 — Powitanie, program dnia. 16.00 — Panorama. 16.20 — Magazyn katolicki. 16.50 — "Kartoteka" — program Dariusza Białoszewskiego. 17.20 — Gość TV. Przejście z Krakowa. 17.50 — Film fab. "Wielki mroź". 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "WOW" — serial dla młodych widzów. 18.45 — Muzyczna Szkoła "Teleexpress". 19.15 — "Królowa Brona" — serial prod. polskiej. 21.00 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — Studio Kontakt. 21.45 — Program szarykowy. 22.00 — Panorama. 22.30 — Czterykroć Temat. 22.50 — "Wielki mroź". 23.00 — "Dwa panowie z Wacroy". 23.55 — Program na piątek. 24.00 — "Śpiewa Wojciech Korta" — cz. 2 — program rozrywkowy. 0.30 — "Ordęzie Dialogus Pacem Significat" — film dok. 1.20 — Panorama (późn. z godz. 21.00).

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 8.45 — Rozmowa Jędrny. 9.00 — "Różowa pantera" (2) — serial ang. USA. 9.30 — Program dla dzieci. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Mama ja — program dla mamy i dziecka. 10.20 — Gimnastyka buzi i języka. 10.30 — Dobre przedświe. 10.55 — Porozmawiamy o dzieciach. 11.00 — "Prawyzy z Miasta Aniołów" (23) — serial USA. 11.50 — Muzyczna Jędrna. 12.00 — Gość w studio. 12.30 — Kawa czy herbata — o czko w prawo, o czko w lewo. 12.30 — Tak! jest świat. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Magazyn Notowań. 13.40 — "Barok w mózgu. Cała prawda o wpływie narkotyków na mózg człowieka" (3) — serial ang. USA. 14.05 — Puchaczyna. 14.35 — Miał, wielka, niebieska kula: Przyciąganie ziemi. 14.50 — Eko-Lego. 15.05 — Zwierzęta świata. 15.35 — Pukolub. 15.50 — Program dnia. 16.00 — Dla młodych widzów: Potop. 16.30 — "Max Glick" (6) — serial karykaturalny. 17.00 — Dla młodych widzów: 17.25 — Dla młodych widzów: 17.50 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Filmdisko — magazyn filmowy. 18.40 — Autonomia. 19.10 — "Tata Major" (3) — serial komediowy USA. 19.30 — Magazyn katolicki. 20.00 — Wczorzytnia. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Mielnik" (5) — serial USA. 22.00 — Wieczór publicystyczny. 23.20 — Dniaruz — magazyn z rzdowy. 23.30 — Pegaz — tygodnik kulturalny. 24.00 — Wiadomości gospodarcze. 0.20 — "Tęgo nie było w planie" — kandydaci dziesiątym. 9.10 — Kabinety. Kayah (2). 1.25 — Program artystyczny.

Kawaly z broda
 Andropow został przyjęty przez papieża w jego gabinecie. Na biurku papieża kilka telefonów, a wśród nich jeden ze szczęsnego złota. Zainterygowany zapytał:

- A ten złoty to do kogo?
- Do mego zła — odparł papież.
- A czy ja mógłbym z niego skorzystać?
- Proszę bardzo.
- Andropow podniósł słuchawkę i posłuchał zdłot głós.
- Tu sekretariat Pana Boga. Przy telefonie dyżurny archanioł. Słucham.
- Czy mógłbym mówić z towarzyszem Nienstem?
- Nienstem — odparł archanioł — właśnie człotko toalety.
- A z towarzyszem Leninem?
- Nienstem, właśnie myję podłogi.

SPORT

TENIS. W Melbourne rozpoczął się pierwszy turniej z cyklu Wielkiego Szlema — otwarte mistrzostwa Australii. W pierwszych spotkaniach nie došlo do niespodzianek — wygrali wyżsi notowani teniści. Bez problemów pokonali mych rywali Amerykanie P. Sampras, J. Courier, M.Chang. Jedyną A. Agassi miał trudną przeprowadzę z 21-letnim Argentyńczykiem G. Ellsem zajmującym 155 miejsce na liście rankingowej. Po ponad 3-godzinnej walce wygrał Agassi w pięciu setach. Spośród Rosjan tylko J. Kafielnikow pokonał pierwszą przeszkodę. Odpadł z turnieju A. Wolkow, A. Czesnokow i A. Czerkasow.

Nie miały problemów w pierwszych pojedynkach M. Seles (USA), G. Sabatini (Argentyna) i A. Sanchez-Vicario (Hiszpania). Polka K. Nowak przegrała z N. Dolman (Finlandia).

PIKKA NOŻNA. Na rozgrywanym w RPA turnieju o Puchar Afryki w kolejnych meczach Egipt pokonał Angolę — 2:1, a Sierra Leone wygrała z Burkina Faso — 2:1.

W turnieju o Złoty Puchar drużyn Ameryki Północnej i Środkowej Brazylija wygrała z Hondurasem — 5:0, a Meksyk pokonał Gwatemalę — 1:0. Brazylija i Meksyk awansowali do półfinałów.

PIĘCIOBOJ. W Mińsku odbyły się otwarte mistrzostwa Białorusi w pięcioboju nowoczesnym. W rywalizacji indywidualnej zwyciężył W. Tkaczuk (Ukraina) — 5682 pkt. Reprezentant Litwy A. Zadnieproviski, który przodował po 4 konkurencjach, trafił na złego konia i ostatecznie zajął 5 miejsce — 5580. G. Staškevičius uplasował się na 9 pozycji. Drużynowo zwyciężyła Ukraina, a litewscy pięciobojsi uplasowali się na 3 miejsce.

RAJD. Dobięgl końca trudny rajd bezdrożami sryńkańskimi Granada — Dakar. Wśród kierowców samochodów osobowych po raz trzeci zwyciężył Francuz P. Lartique (Citroen). Wśród motocyklistów triumfował Włoch E. Orioli (Yamaha). Na ciężarkach najlepiej spisał się zełoga rosyjska W. Moskowich — A. Kuzmin (kamaz).

PIKKA RĘCZNA. Przygotowująca się do meczu eliminacyjnego mistrzostw Europy z Norwegią reprezentacja Litwy rozegrała kilka spotkań w Polsce. Nasze handbolistki pokonały młodzieżową kadrę tego kraju 27:20 i 22:11, zremisowały 19:19 i pokonały 24:21 drużynę "Piotrovia".

* Odbyło się losowanie grup turnieju olimpijskiego w Atlancie. W grupie "A" wystąpią: Chorwacja, Szwecja, Rosja, Szwajcaria, Kuwejt i USA. Grupa "B": Francja, Niemcy, Egipt, Algieria, Kuba i jedna z drużyn mistrzostw Europy. Kobiety: grupa "A" — Węgry, Dania, Chiny, USA; grupa "B" — Korea Płd., Norwegia, Niemcy, Anglia.

KOSZYKÓWKA. W meczu turnieju o Puchar Europy drużyn męskich grupy "B" moskiewskie "Dynamo" pokonało "Olimpię" Lubiana — 86:73.

* Trzeci zwycięstwo z rzędu odniosła drużyna Portland Trail Blazers, w której gra A. Sabonis, wygrywając z Denver Nuggets — 118:117. Sabonis grał przez 24 minuty i zdobył 22 pkt. Zespół S. Marciullionisa Sacramento Kings przegrał z Washington Bullets — 88:117 i wygrał z New York Knicks — 119:111.

KUPIĘ
dokumenty na zwrot
działki gruntowej
w Wilnie.
Vilnius, tel. 83-35-20.
(Zam. 1447)

Jubilerski sklep
Perlas
akupuje, sprzedaje i wymienia

WALUTĘ.
Ul. Naugarduko 30, Vilnius,
tel. 66-06-64.
(Zam. 53)

SKLEP JUBILERSKI najdrożej
skupuje złoto, platynę, wyroby jubilerskie i wyroby z brylantami.
Al. Lalsvės 40, Vilnius, tel. 42-13-81.
(Zam. 1701)

W dowolnych ilościach SKUPUJEMY pierwotne i wtórne surowce mas plastycznych.
Vilnius, tel. 44-71-84; 72-08-81, do godz. 19.00; 72-06-43 — od godz. 19.00.
(Zam. 38)

KUPIĘ 2-3 pokojowe mieszkanie (bez pośrodków).
Vilnius, tel. 41-70-67.
(Zam. 48)

DROGO KUPIĘ samochody VAZ, Lada-Samara w dobrym stanie.
Vilnius, tel. 42-30-90.
(Zam. 54)

SPRZEDAM używany polski konny sprzęt rolniczy: kosłarki, grabie, koparki ziemniaków, przetrząsacze do siana. Mogę dostarczyć.
Trakai, tel. (8-238) 4-17-46.
(Zam. 57)

SPRZEDAM 1-pokojowe mieszkanie w dzielnicy Naujamiestis na 1 piętrze.
Cena 10200.
Tel. 61-40-14.
(Zam. 58)

SPRZEDAJĘ 2-piętrowy murywany dom w zespołowym sadzie w Nowej Wilijce.
Cena 12000.
Tel. 61-39-59.
(Zam. 60)

Za 36000 SPRZEDAJĘ MIESZKANIE o wielkiej powierzchni przy ul. Šilo. Mieszkanie warte trzy pieniądze.
Tel. 61-52-39.
(Zam. 61)

SPRZEDAJĘ MIESZKANIE o powierzchni 125 m² w centrum. Cena 32500.
Tel. 62-43-28.
(Zam. 62)

WYKONUJĘ I USTAWIAM POMNIKI z różnego kamienia, ogrodzenia. Do 1 marca — zniżka.
Vilnius, 46-20-76.
(Zam. 71)

SPRZEDAM młodego konia.
Tel. 54-16-51.
(Zam. 40-D)

Projekt Funduszu Otwartej Litwy "Oświata w imię przyszłości Litwy" ogłasza KONKURS podręczników na zamówienie

1. W celu przyspieszenia zmiany treści nauczania w szkołach ogólnokształcących Litwy, Fundusz Otwartej Litwy ogłasza konkurs podręczników szkolnych na zamówienie oraz pomocy naukowych.

2. Do udziału w konkursie zapraszani są nie tylko autorzy podręczników i zespoły autorskie, ale też wydawnictwa.

3. Oczekujemy na zgłoszenia przygotowania następujących podręczników i pomocy naukowych:

- Literatura litewska dla klas IX i X
- Historia Litwy dla klasy V
- Historia powszechna dla klasy VI
- Historia (zintegrowane podręczniki z historii Litwy i historii powszechnej) dla kl. VII-X i XI-XII
- Sztuka dla kl. V-X
- Muzyka dla kl. V-X
- Historia sztuki dla kl. XI-XII
- Prawo dla kl. XI-XII
- Wyprawy z historii religii dla kl. XI-XII
- Wyprawy z historii filozofii dla kl. XI-XII
- Matematyka dla kl. VII-VIII
- Biologia (kurs zintegrowany) dla kl. VII-VIII

4. Przyjmowane są również zgłoszenia na stworzenie programów ogólnych z języków polskiego i rosyjskiego jako obcych.

5. Autor zgłasza opis podręcznika (pomocy naukowej, programu) (3-5 s.), dokładny plan jednego rozdziału (2-5 s.) oraz curriculum vitae. Zgłoszenia przyjmowane będą do 1 marca 1996 r.

6. Podręczniki (na konkurs zgłasza się ich koncepcje) powinny konsekwentnie opierać się na programach ogólnych szkoły ogólnokształcącej bądź udoskonalonych w sposób argumentowany wariantach tych programów, mają być zgodne z podstawowymi założeniami koncepcji oświaty na Litwie.

7. Zwycięzcom konkursu fundusz proponuje pisanie podręczników zobowiązując się wypłacać autorom w okresie pisania gwarancje miesięczne.

Dokładna Informacja i przyjmowanie zgłoszeń nad następującym adresem:
Atviros Lietuvos Fondas,
J. Basanavičius g. 5
118 kab., tel. 22-12-43, fax 220027
(Zam. 70)

PIEZATKI
z gwarancją za godzinę

Wizytówki, papiery firmowe
Laminowanie (nawet plakaty)
Laminowane wyroby (cenniki, tabliczki dla sklepów, barów)

Savanorių pr. 16
Vilnius
Tel. 23-64-39, 23-09-62
(naprzeciw kina "Virgins")

Mylią

NIEDROGO UDZIELAM LEKCJI matematyki.
Tel. 44-41-30.
(Zam. 41-D)

MONTUJEMY I SZKLIMY metalowe ramy balkonowe oraz metalowe cieplarnie.
Vilnius, tel. 47-07-25 od godz. 18.
(Zam. 72)

DOŚWIADCZONY KIEROWCA udziela lekcji jazdy.
Tel. 65-21-91 od 19-21.
(Zam. 38-D)

SZUKAM PRACY (wykształcenie wyższe, techniczne).
Tel. 46-09-13.
(Zam. 39-D)

WESELI MYZKANCI
Tel. 77-38-39.
(Zam. 42-D)

Wyrazy szczerzego współczucia Halinie KIMSO z powodu śmierci ukochanej Matki

składa grono pedagogiczne Ławaryskiej Szkoły Średniej

Litewska Państwowa Orkiestra Symfoniczna

18 stycznia, w sali Filharmonii Kowieńskiej,
19 stycznia, w Litewskiej Filharmonii Narodowej, w Wilnie

W programie:
Samuel Barber, Essay nr 3
George Gershwin, Koncert F-dur na fortepian
Piotr Czajkowski, Suita nr 3

Solista
Paweł KOWALSKI (Polska)

Dyrygent
Andrzej BOREYKO (Polska)
Początek o godz. 19.00
Kierownik artystyczny i gł. dyrygent Gintaras RINKIEVIČUS.

Orkiestrę wspierają:
KURIER WILEŃSKI
Coca-Cola
Saimai
Rytas
LUKAS
Mercedes-Benz
Stara von Ulasauri

SPRZEDAM SAMOCHÓD MERCEDES-BENZ 280-SE, 1981 r.
Tel. 42-05-03.
(Zam. 43-D)

SPRZEDAM GARAZ w Śeakšnie (w monolicie).
Tel. 42-05-03.
(Zam. 44-D)

KALENDARIUM

- * Środa (17.I) jest 17 dniem 1996 r. Do końca roku 349 dni.
- * Znak Zodiaku — Koziorożec.
- * Imieniny: Antoniego, Jana, Joliana, Rościszawa.
- * Wschód Słońca — 8.33, zachód — 16.26. Długość dnia 7 godz. 52 min.

POGODA

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 17 stycznia zachmurzenie z przefalowaniem, bez opadów. Wiatr zachodni, umiarkowany. Temperatura 6-8 stopni mrozu. W ciągu następnych dwóch dni bez opadów. Temperatura w nocy 13, w dzień 5-10 stopni mrozu.

KURIER WILEŃSKI
Wydawca
ZSA "Kurier Wileński"
Drukuje SA „Spauda“

Redaktor naczelny
Czesław MAŁEWSKI
Nazw adres: Lalsvės pr. 60,
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Kod 67218
ISSN 1392-0405
SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz redakcji — 42-79-49.
DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-64, ekonomiczny, życia wsi — 42-79-68, stołeczny, kultury — 42-79-77, literatury i sztuki — 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondenci — 42-90-81. Korespondent na rejon sołeckiczki — 52-780.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie są związane z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Jerzy SURWIŁO

Ogłoszenia i reklamy do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Lalsvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.